

Ekonomistudenters spar- och investeringsbeteende

En kvantitativ studie om spar- och investeringsbeteende bland
ekonomistudenter i huvudstadsregionen 2017

Karolina Wennqvist

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Företagsekonomi
Identifikationsnummer:	6406
Författare:	Karolina Wennqvist
Arbetets namn:	Ekonomistudenters spar- och investeringsbeteende: En kvantitativ studie om spar- och investeringsbeteende bland ekonomistuderande i huvudstadsregionen 2017
Handledare (Arcada):	Sveinn Eldon
Uppdragsgivare:	-
<p>Sammandrag:</p> <p>Studiens syfte var att kartlägga spar- och investeringsbeteendet bland ekonomistuderande i huvudstadsregionen i Finland 2017. Enligt OECD gör personer felaktiga spar- och investeringsbeslut som följd av brist på finansiell kunskap. I utvecklade ekonomier såsom i Finland är finansiell kunskap avgörande för att hålla privatekonomier mer stabila. Genom att skuldsättningsgraden skulle minska och en sparbuffert för oförutsedda situationer skulle skapas, kunde man undvika såväl personliga som samhälleliga ekonomiska kriser. Finländare är internationellt sett väldigt konservativa i sitt sparbeteende, fastän utbudet av spar- och investeringsprodukter är enormt. På basis av denna problematik låg intresset i denna studie på att utreda hur ekonomistuderande sparar och investerar sitt kapital, eftersom denna målgrupp torde få finansiell kunskap i sina studier. Målgruppen begränsades till ekonomistuderande i huvudstadsregionen i Finland. Undersökningen gjordes som en kvantitativ enkätstudie. En typ av spar- och investeringsguide fungerade som den mest centrala delen i teoridelen. Till frågeställningarna hörde vilka spar- och investeringsprodukter som är populära och ifall det går att upptäcka något speciellt beteendemönster gällande besparingar och investeringar. Det frågades även i studien vad respondenterna själva ansett att ha påverkat deras investeringsbeslut. Enkäten besvarades av sammanlagt 50 respondenter och resultaten visade att det fanns ett tydligt beteendemönster i målgruppen. Över hälften av respondenterna sparade regelbundet, de flesta respondenterna hade någon typ av besparingar eller investeringar vilka de i alla fall till en del hade sparat eller investerat själva. Det populäraste syftet med att spara var en allmän ökning av förmögenhet, samt bostadssparande. Det var vanligt att de sparade eller investerade pengarna härstammade från lön och studielån. Sparkontot var det vanligaste sparproduktalternativet, medan även fonder, BSP-konton och aktier var populära. De flesta respondenterna svarade att de var beredda att ta risker i någon mån, vilket kan kopplas till det nuvarande marknadsläget och ränteläget. Majoriteten ansåg att deras spar- och investeringsbeslut hade påverkats av deras studier.</p>	
Nyckelord:	Spar- och investeringsbeteende, besparingar, placeringar, investeringar, ekonomistuderande, finansiell kunskap
Sidantal:	43
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	15.2.2018

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Business Administration
Identification number:	6406
Author:	Karolina Wennqvist
Title:	Economics students' savings and investment behaviour: A quantitative study about savings- and investment behaviour among economics students in Greater Helsinki 2017
Supervisor (Arcada):	Sveinn Eldon
Commissioned by:	-
<p>Abstract:</p> <p>The research purpose was to chart savings and investment behaviour among economics students in Great Helsinki 2017. According to OECD, individuals make inadequate savings and investment decisions due to lacking financial literacy. In developed economies, like in Finland, financial literacy is crucial for keeping private economies more stable. By decreasing leverage and increasing a savings buffer, it is possible to avoid personal economic crisis as well as circumventing social economic crises. Due to this complex of problems the interest in the study lied on to survey how economics students save and invest their capital, since this particular target group should receive financial literacy in their studies. The target group was delimited to economics students in Greater Helsinki. The study was done as a quantitative survey. A savings- and investment guide functioned as the biggest part of the theory component. The question formulations were which savings and investment products where popular and if there was a detectable behaviour pattern in terms of savings and investments. The respondents were even asked what they consider have affected their own investment decisions. The survey was answered by a total of 50 respondents and the results showed a clear behaviour pattern in the target group. Over half of the respondents had some type of savings or investments, which they had at least to some extent saved or invested themselves. The most popular purpose for saving was a common increase of wealth as well as savings for housing loans. It was common that the savings or investments derived from the respondents' salary and student loans. The savings account was the most common savings product alternative, while mutual funds, savings account for first home purchasers (ASP account) and stocks where popular as well. Most of the respondents answered that they were ready to take risks to some extent, which can be linked with the current state of market and interest rates. The majority thought that their savings and investment decisions were affected by their studies.</p>	
Keywords:	Savings- and investment behaviour, savings, investments, economics students, financial literacy
Number of pages:	43
Language:	Swedish
Date of acceptance:	15.2.2018

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Liiketalous
Tunnistenumero:	6406
Tekijä:	Karolina Wennqvist
Työn nimi:	Talousopiskelijoiden säästö- ja sijoittamiskäyttäytyminen: Kvantitatiivinen tutkimus pääkaupunkiseudun talousopiskelijoiden säästö- ja sijoittamiskäyttäytymisestä 2017
Työn ohjaaja (Arcada):	Sveinn Eldon
Toimeksiantaja:	-
<p>Tiivistelmä:</p> <p>Tutkimuksen tavoitteena oli kartoittaa talousopiskelijoiden säästö- ja sijoittamiskäyttäytymistä pääkaupunkiseudulla Suomessa vuonna 2017. OECD:n mukaan yksityishenkilöt tekevät vaillinaisia sijoituspäätöksiä puutteellisen taloudellisen tietotaidon takia. Kehittyneissä maissa, kuten Suomessa, on taloudenhoitamiseen liittyvä tietämys ensisijaisen tärkeää, jotta yksityiset taloudet pysyvät vakaana. Velkaantumisasetta pienentämällä ja puskurisäästämistä korottamalla on mahdollista välttää sekä henkilökohtaisia että yhteiskunnallisia talouskriisejä. Edellä mainituista syistä johtuen syntyi mielenkiinto tutkia miten talousopiskelijat säästävät ja sijoittavat pääomansa, sillä voidaan olettaa kohderyhmän saavan opetusta aiheeseen liittyen opintojensa kautta. Kohderyhmä rajattiin pääkaupunkiseudun talousopiskelijoihin. Tutkimus tehtiin kvantitatiivisena kyselylomake-tutkimuksena. Teoriaosuus koostui suurimmilta osin säästö- ja sijoitusoppaasta. Tutkimuskysymykseen kuului mitkä säästämisen ja sijoittamisen tuotteista ovat suosittuja ja mikäli jokin tietty käyttäytymismalli olisi huomattavissa talousopiskelijoiden kesken. Kyselyssä kysyttiin myös suoraan opiskelijoilta mielipidettä omaan sijoittamiskäyttäytymiseen vaikuttavista tekijöistä. Kyselylomakkeeseen vastasi 50 henkilöä ja tuloksessa ilmeni selvästi yhtäläisyyksiä kohderyhmän käyttäytymismalleissa. Yli puolet vastanneista säästivät säännöllisesti ja suurimmalla osalla oli jo ennestään jonkinlaisia säästöjä tai sijoituksia, joihin he olivat ainakin osittain säästäneet tai sijoittaneet itse. Suosituin säästämisen tavoite oli yleinen varallisuuden kartuttaminen sekä asuntosäästäminen. Oli tavanomaista, että säästettävien tai sijoitettavien varojen alkuperä oli palkkatulot sekä opintolaina. Säästötalletustili oli tavanomaisin säästämiseen tai sijoittamiseen käytetty tuote. Suosittuja olivat myös rahastot, ASP-tilit sekä suorat osakesijoitukset. Suurin osa vastaajista olivat valmiita ottamaan jonkin verran riskiä, joka korreloi tämänhetkisen korko- ja markkinatilanteen kanssa. Suurin osa vastanneista kokivat opintojen vaikuttaneen omaan säästö- ja sijoituskäyttäytymiseen.</p>	
Avainsanat:	Säästö- ja sijoituskäyttäytyminen, säästöt, sijoitukset, talousopiskelijat, taloudellinen tietotaito
Sivumäärä:	43
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	15.2.2018

INNEHÅLL

1	INLEDNING	7
2	PROBLEMFÖRMULERING	8
2.1	Syfte	9
2.2	Avgränsningar	9
2.3	Begreppsdefinitioner.....	9
3	METOD	11
3.1	Urval	11
3.2	Datainsamling	12
3.2.1	<i>Sekundärdata</i>	12
3.3	Utformning och bearbetning av enkät.....	12
3.3.1	<i>Enkätens planering</i>	13
3.4	Tillvägagångssätt.....	14
4	TEORI	15
4.1	Förändringen av strukturen i finansiella tillgångar i Finland	15
4.2	Konsumentbeteende	16
4.3	Spar- och investeringsprocessen	16
4.4	Spara	18
4.4.1	<i>Spardeposition</i>	18
4.4.2	<i>Tidsbunden placeringsdeposition</i>	19
4.4.3	<i>BSP-konto</i>	19
4.5	Investera	19
4.5.1	<i>Aktier</i>	20
4.5.2	<i>Fonder</i>	21
4.5.3	<i>Förmögenhetsförvaltningstjänst</i>	22
4.5.4	<i>Försäkringsbundna placeringsobjekt</i>	22
4.5.5	<i>Masskuldebrevslån</i>	23
4.5.6	<i>Fastigheter</i>	23
5	EMPIRI	24
5.1	Genomförande.....	24
5.2	Resultatredovisning	24
5.2.1	<i>Enkätens introduktion</i>	24
5.2.2	<i>Sparar du?</i>	26
5.2.3	<i>Hur ser ditt spar- och investeringsbeteende ut?</i>	28
5.2.4	<i>Riskprofil och yttre motivationsfaktorer</i>	32

6	ANALYS	34
6.1.1	<i>Enkätens introduktion</i>	34
6.1.2	<i>Sparar du?</i>	34
6.1.3	<i>Hur ser ditt spar- och investeringsbeteende ut?</i>	35
6.1.4	<i>Riskprofil och yttre motivationsfaktorer</i>	36
7	DISKUSSION	37
8	KÄLLOR	40
9	BILAGOR	I
9.1	Enkäten på svenska	I
9.2	Enkäten på finska	I

Figurer

Figur 1.	Respondenternas ålder.....	25
Figur 2.	Respondenternas kön.....	25
Figur 3.	Respondenternas studieplats	26
Figur 4.	Hur stor del av respondenterna som sparar regelbundet	26
Figur 5.	Varför respondenterna inte sparar	27
Figur 6.	Andelen respondenter som har någon typ av besparingar eller investeringar... 28	
Figur 7.	I vilket syfte respondenterna sparar i första hand	28
Figur 8.	I vilket syfte respondenterna sparar i andra hand.....	29
Figur 9.	Varifrån respondenternas sparade/investerade pengar härstammar från.....	29
Figur 10.	Vem som har sparat/investerat respondenternas förmögenhet.....	30
Figur 11.	Vilken typ av besparingar eller investeringar respondenterna har	31
Figur 12.	Vad respondenterna uppskattar mest då de gör sina spar- och investeringsbeslut.....	31
Figur 13.	Riskbenägenheten bland respondenterna	32
Figur 14.	Vilka faktorer respondenterna anser att ha påverkat sina spar- och investeringsbeslut.....	33

1 INLEDNING

När vi sparar pengar avstår vi från att konsumera, vi skjuter upp detta till ett senare tillfälle. Vi vill ha ersättning för den tid som vi avstår våra pengar, men vi vill även ha kompensation för inflationen som gröper ur köpkraften på de pengar som vi får tillbaka.

(Wilke 2015 s. 28)

Tillväxten på finländares kapital har lett till ett allt viktigare skäl att uppmärksamma frågor som angår besparingar och investeringar i privatpersoners privatekonomi. Samtidigt har den konstant växande investeringsmarknaden ökat på de olika investeringsalternativen för investerare, vilka i dagens läge inkluderar en mängd olika komplexa finansiella instrument. I och med detta finns det ett klart behov för kunskap inom investeringsaktivitet för både privatpersoner och för personer som jobbar på bank- och finansbranschen (Kallunki et al. 2011, s. 11; OECD, 2006).

Den allt mer ostabila världsekonomin, den ökade arbetslösheten och skuldsättningen, samt pensionsåldern som fortsätter stiga i Finland som följd av pensionsreformen 2017, har resulterat i att det idag är viktigare än någonsin att speciellt unga vuxna främjar sin privatekonomi (Schauman, 2017a; Statistikcentralen, 2017a; Veritas, 2017). Genom att planera sin privatekonomi kan man med hjälp av regelbundet sparande och eventuell investering av sitt privata kapital skapa en buffert för att förebygga en personlig ekonomisk kris i en oförutsedd situation, men även utöka sin förmögenhet för personliga ekonomiska mål.

Undersökningsområdet i studien är spar- och investeringsbeteende bland ekonomistudenter i huvudstadsregionen. Med ekonomistudenter i huvudstadsregionen menas personer som studerar någon form av ekonomi på högskolor i finska huvudstadsregionen. Studien kartlägger hur dessa ekonomistudenter sköter sin privatekonomi med tanke på spar- och investeringsprodukter. Den huvudsakliga frågeställningen är vilka spar- och investeringsprodukter är populära bland ekonomistuderande. Med andra ord undersöks ifall det går att upptäcka något speciellt beteendemönster gällande besparingar och investeringar inom målgruppen, samt ifall ekonomistudenterna själva anser att deras studier, yrkesval inom branschen, eller miljö har påverkat deras egna spar- och investeringsbeteende och investeringsbeslut.

2 PROBLEMFÖRMULERING

OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) är en internationell organisation vars syfte är att främja förnuftiga handlingssätt som förbättrar ekonomin och socialt välmående för människor runtom i världen (OECD 2017a). Som följd av brist på finansiell kunskap gör personer felaktiga spar- och investeringsbeslut och utsetts lättare för risker och bedrägerier. Finansiell kunskap har stor betydelse för tillväxtekonomier, där ekonomiskt utbildade konsumenter kan hjälpa med att säkerställa att den finansiella sektorn gör ett effektivt bidrag till en realekonomisk tillväxt och minskad fattigdom. Även i utvecklade ekonomier är finansiell kunskap avgörande, för att konsumenterna skall kunna spara tillräckligt för att få en anseelig pensionsinkomst och samtidigt undvika höga skulder vilka kan leda till personliga konkurser. Den tillgängliga information som finns om konsumenters finansiella kunskap är oroväckande, eftersom personer generellt sett saknar en anseelig finansiell bakgrund samt kunskap om den komplexa marknaden som råder idag (OECD 2006; OECD 2017b).

Genom att finländare skulle bygga upp sin ekonomi på ett sätt där den privata ekonomin vore mer stabil genom att skuldsättningsgraden skulle minska och där en buffert för oförutsedda situationer skulle skapas, kunde man undvika såväl personliga ekonomiska kriser som samhällsliga ekonomiska kriser. Det finns också en stor risk att många av generation Y inte kommer att vilja eller klara av att jobba enda upp till sin förväntade pensionsålder vilken idag ligger vid ca 68 år (Pensionsreformen 2017). Arbetsmarknadsutvecklingen har sakta utvecklats sedan tidigare år mot rätt håll, men sysselsättningsgraden i Finland är fortfarande lägst i Norden och arbetslöshetsgraden har ökat markant sedan finanskrisen även om det finns en stor mängd lediga jobb (Schauman 2017b).

På grund av ovanstående orsaker är det viktigt att ekonomistuderande, av vilka en del eventuellt jobbar eller i framtiden kommer att jobba inom bank- och finansbranschen, har en klar uppfattning om dessa samhällsliga problem samt kunskap om hur privatpersoner kan främja sin ekonomi för att förhindra ekonomiska kriser.

2.1 Syfte

Syftet med studien är att kartlägga spar- och investeringsbeteendet bland ekonomistudenter i huvudstadsregionen.

Den huvudsakliga frågeställningen är vilka spar- och investeringsprodukter är populära bland ekonomistuderande i huvudstadsregionen och med andra ord undersöks ifall det går att upptäcka något speciellt beteendemönster gällande besparingar och investeringar inom denna målgrupp. I studien frågas även ifall respondenterna själva anser att deras studieinriktning, yrkesval eller miljö har påverkat deras spar- och investeringsbeteende och investeringsbeslut.

2.2 Avgränsningar

Studien har avgränsats till att behandla spar- och investeringsbeteende bland ekonomistudenter i huvudstadsregionen. Målgruppen är avgränsad till ekonomistuderande på högskole- och universitetsnivå, det vill säga studenter på kandidat- och magisternivå inom linjer för ekonomi. Investeringsprodukterna i studien är avgränsade till finansiella instrument, såsom fondpapper, aktier och obligationer, samt fastigheter. Ovanstående avgränsningar är gjorda för att hålla studien relevant, samt inom ramarna för finansiell baskunskap och de placeringsobjekt som är populära i Finland enligt Statistikcentralen (2017b). Bankterminologin i studien används enligt Aktia Bank Abp:s produkter och tjänster, samt enligt finansinspektionens terminologi.

2.3 Begreppsdefinitioner

Avkastning – Utdelning, överskott, förräntning, vinst eller intäkter minus kostnader, vilken är uttryckt i valuta eller i procent av t.ex. det ursprungliga värdet. Avkastning är även en inkomst som är resultatet av investerat belopp. För t.ex. aktier kan avkastningen bestå av både utdelning och kursuppgång (Nationalencyklopedin 2017a).

Ekonomistudent – Med ekonomistudenter menas i denna studie personer som studerar på högskole- och universitetsnivå med inriktning inom ekonomi, t.ex. företagsekonomi.

På detta sätt avgränsas inte studien endast för ekonomstuderande, utan inkluderar även tradenomstuderande.

Huvudstadsregionen – Med huvudstadsregionen menas huvudstadsregionen i Finland. Huvudstadsregionen hör till landskapet Nyland. Till huvudstadsregionen hör Helsingfors, Esbo, Grankulla och Vanda (Statistikcentralen 2017c).

Investera – Att satsa ekonomiskt värde med grundad förhoppning om senare avkastning, vanligtvis i produktiv nytthet och så att pengarna binds för en längre tid (Nationalencyklopedin 2017b).

Investeringshorisont - Den tid en investering kommer att eller är tänkt att ligga (Finansportalen 2017).

Investeringsprodukt, placeringsobjekt, finansiellt instrument – Fondpapper, aktie, obligation och annan rättighet eller förpliktelse som är avsedd för handel på värdepappersmarknaden, t.ex. på börs eller annan organiserad marknadsplats som yrkesmässigt bedriver sådan verksamhet (Nationalencyklopedin 2017c).

Privatekonomi - Individens eller hushålls ekonomiska planering, t.ex. beslut över frågor som boende, sparande, utbildning och konsumtion (Nationalencyklopedin 2017d).

Privatkapital – Tillgångar som förväntas ge vinst och vilkas värde kan mätas i pengar, särskilt större tillgångar som har betydelse för någons ekonomi (Nationalencyklopedin 2017e).

Sparande – Den del av inkomsterna som inte används till konsumtion (Nationalencyklopedin 2017f).

3 METOD

Eftersom målet är att nå ut till ett stort antal ekonomistudenter för att få konkreta svar angående samtligas spar- och investeringsbeteende anses en kvantitativ elektronisk enkätundersökning vara lämpligast för syftet i fråga.

Kvantitativa metoder innebär att leta efter samband mellan variabler med hjälp av siffror och mängd och lämpar sig bra då man ämnar göra generaliseringar utgående från en mindre grupp (Eliasson 2006 s. 21). En stor fördel med elektroniska enkäter är att forskaren inte behöver åka runt för att dela ut pappersenkäter, utan enkäten går att t.ex. skicka ut per mail på en bråkdelssekund (Eliasson 2006 s. 29–30). Tidsmässigt är enkätundersökningar snabbare för forskaren att utföra än till exempel intervjuer, men däremot finns det en stor risk att behöva påminna respondenten flera gånger om att besvara enkäten. På grund av att respondenterna själv väljer vid vilken tidpunkt de besvarar enkäten får man oftare färre svar i enkätundersökningar än i t.ex. intervjuundersökningar där man kommit överens med de som skall intervjuas plats och ställe för intervjun. I en enkät kan frågor och svar misstolkas och till skillnad från t.ex. en intervju kan forskaren inte läsa respondentens kroppsspråk eller be om förtydligande ifall något är oklart. En annan nackdel med enkätintervjuer är att reliabiliteten i en elektronisk enkätundersökning kan påverkas av att man inte har en klar uppfattning över vem respondenterna egentligen är, samt ifall de hör till målgruppen (Eliasson 2006 s. 29–30).

3.1 Urval

Eftersom det praktiskt är omöjligt att undersöka alla personer i en population måste man göra ett urval. Ett urval görs genom att plocka ut den del av populationen som kommer att delta i undersökningen i fråga. I denna studie kommer urvalet göras genom ett bekvämlighetsurval, vilket är en typ av icke-sannolikhetsurval. Bekvämlighetsurval används då man väljer sådana respondenter som finns tillgängliga för forskaren (Bryman & Bell 2013 s. 205). Urvalet i denna studie kommer därför bestå av ekonomistudenter vid högskolor i huvudstadsregionen, samt vänner och bekanta inom samma målgrupp.

3.2 Datainsamling

För att komplettera empiridelen i undersökningen består teoridelen av en typ av guide för sparande och investering, vilken inkluderar de vanligaste spar- och investeringsprodukterna på marknaden. Information om dessa produkter och tjänster har i huvudsak samlats in från Börsstiftelsen, Finansinspektionen samt facklitteratur.

3.2.1 Sekundärdata

I studien har datatriangulering använts, det vill säga att hämta data från flera olika källor för att höja studiens tillförlitlighet (Björklund et al. 2012 s. 80–81). Till studien har olika typer av data och facklitteratur använts för att få information om tidigare forskning, teorier om sparande och investering, statistik över finska hushålls ekonomi, samt konsumentbeteende. Till de elektroniska källorna hör tidigare forskning och artiklar inom ämnet, statistik, samt bankpublikationer om olika spara- och investeringsformer. För att komplettera de slutsatser som fås från tidigare inhemsk forskning har även internationella artiklar använts.

Den litteratur som hänvisats till i arbetet har granskats med kritiska ögon och använts för att teoretiskt förklara de faktorer som påverkar svaren på de frågor och frågeställningar som ställts. Litteraturen har försökts användas mångsidigt genom att använda flera olika typer av litteratur, bland annat facklitteratur, statistik och bankpublikationer. Källkritik kan riktas mot åldern på den litteratur som använts i de källor vilka härstammar från 2006, även om största delen av informationen som behandlats ur dessa källor inte egentligen kan föråldras då det är frågan om konsumentbeteende och metodik. En av OECD publikationerna är också visserligen från 2006, vilket betyder att innehållet i källan till en del kan ha föråldrats. Dock har det i arbetet kompletteras äldre information med nyare OECD publikationer från 2017.

3.3 Utformning och bearbetning av enkät

Enkätundersökningen består av ett frågeformulär, vilket har utformats med hjälp av de variabler som framkommit vid teorigenomgången (Eliasson 2006 s. 16–17). Avsikten med enkäten är att fråga och kartlägga ekonomistudenters spar- och investeringsbete-

ende. Kontroll av enkätens frågeställningar och svarsalternativ gjordes med en grupp på 6 personer, varav hälften av personerna kan anses sakkunniga inom ämnet. De personer i kontrollgruppen vilka inte var sakkunniga användes för att säkerställa att alla respondenter förstår enkäten, frågeställningarna, samt svarsalternativen oberoende kunskapsgrad.

3.3.1 Enkätens planering

Den elektroniska enkäten byggdes upp på de båda inhemska språken, svenska och finska, i QuestionPro med slutna välstrukturerade och tydliga frågor. För att eliminera missförstånd och för att öka tillförlitligheten gällande frågeställningarna i enkäten, har en kontroll använts i form av diskussion av frågeställningarna och svarsalternativen med flera personer. För att kontrollera att respondenterna hör till målgruppen, har respondenterna tillbets tillkännage på vilken högskola eller universitet respektive respondent studerar.

Respondenterna svarar på frågorna genom att välja mellan flervalsalternativ. I enkätens inledning talas om vad enkäten är till för och vad studiens syfte är. För att respondenter ska vara försäkrade över att deras integritet och anonymitet är skyddad meddelas i inledningen att alla svar behandlas konfidentiellt, samt att alla respondenter bibehålls anonyma. Speciellt då det är frågan om en kvantitativ undersökning är det viktigt att respondentens anonymitet bibehålls skyddat, eftersom målet då är att respondenternas svar generaliseras och då är identiteten ointressant för undersökningens resultat (Eliasson 2006 s. 29; 37; 42; 72–74). I inledningen redovisas för den kompensation som respondenterna kan få genom att besvara enkäten.

Enkäten är uppdelad i 14 frågor och 5 sidor. Första sidan behandlar respondenternas ålder, kön och studieplats. Andra sidans frågor är formulerade för att dela upp respondenterna i dem som sparar regelbundet eller inte, samt dem som antingen har eller inte har spar- eller investeringsprodukter från tidigare. Det bildas på så sätt i teorin 3 grupper, de respondenter som sparar regelbundet och som har besparingar och/eller investeringar, de respondenter som inte sparar regelbundet men som har besparingar och/eller investeringar, samt de respondenter som varken sparar eller har besparingar och/eller investeringar. På andra sidan frågas också varför man inte sparar, ifall detta är fallet. Motivet

med detta är att få en bild av faktorerna bakom beteendet som styr till att man inte sparar. De som inte har någon typ av besparingar eller investeringar har ombetts att hoppa över sidorna 3 och fortsätta på sidan 4. Med andra ord är tredje sidan endast menad för de respondenter som har någon typ av besparingar eller investeringar. På sida 3 frågas i vilket syfte man sparar i första och andra hand, varifrån pengarna härstammar ifrån, samt vem som har sparat eller investerat respondentens förmögenhet. Det frågas även vilken typ av besparingar eller investeringar respondenten har, samt vad respondenten uppskattar mest då den gör sina spar- och investeringsbeslut. På sida 4 tillfrågas alla respondenter hur riskbenägna de är när det kommer till sparande och investering, samt vad respondenterna själva anser att ha påverkat deras spar- och investeringsbeslut oberoende om de har eller inte har spar- eller/och investeringsprodukter. På sista sidan meddelas att det inte finns flera frågor, man tackar respondenterna för deras tid, samt informerar om hur man kan vara med i en frivillig utlottning för att vinna kompensation för den tid man tagit sig åt för att fylla i enkäten.

3.4 Tillvägagångssätt

För att kunna göra en proper generalisering är det viktigt att få ett så brett svarsresultat som möjligt, genom att fånga in alla grupper bland de tillfrågade (Eliasson 2006 s. 16). Eftersom målet är att få en helhetstäckande bild över huvudstadsregionens ekonomistuderandes spar- och investeringsbeteende var det därför meningen att enkäten skulle skickas ut till flera högskolor i huvudstadsregionen där man kan studera någon form av ekonomi. Detta var dock inte möjligt, på grund av högskolornas egna policy om delning av enkäter. Enkäten delades därför istället på författarens personliga Facebook sida, samt i den slutna Facebook gruppen ABS 15, vilken är avsedd för företagsekonomistuderande på yrkeshögskolan Arcada. Dessutom ombads enkäten att delas ut till andra inom målgruppen av respondenter på yrkeshögskolan Arcada, Hanken och Aalto universitet. På detta sätt förväntades man effektivt nå ut till olika högskolor och tillräckligt med ekonomistuderande i huvudstadsregionen för att förhoppningsvis hitta trender eller vissa beteendemönster som generaliserar ekonomistudenters spar- och investeringsbeteende. Variablerna bearbetades och kvantifierades i Microsoft Excel, samt analyserades och framfördes beroende av variabeltyp i diagram eller tabeller.

4 TEORI

Teoridelen i undersökningen består av förändringen av strukturen i finansiella tillgångar i Finland, samt teori om konsumentbeteende. Därtill redovisas en typ av guide för sparande och investering, vilken inkluderar de vanligaste spar- och investeringsprodukterna på marknaden.

4.1 Förändringen av strukturen i finansiella tillgångar i Finland

Enligt Kallunki et al. (2011 s. 16) var finländska hushålls finansiella tillgångar 50,1 miljarder euro år 1995 och 110,3 miljarder euro år 2005. Statistikcentralen (2017b) anger att finländares finansiella tillgångar har uppgått till 301,4 miljarder euro i slutet av 2017 andra kvartal, vilket visar ett klart uppsving sedan 2007 då tillgångarna uppkom till knappt under 200 miljarder euro. Under de senaste tio åren har tillgångar på vanliga bankdepositioner ökat från knappt under 60 miljarder euro till 85 miljarder euro, i jämförelse med bl.a. aktieandelar vilka har tvådubblats från ungefär 20 miljarder euro till 36 miljarder euro (Börsstiftelsen 2017, s. 3). En liten ökning på försäkringssparande, fondandelar och noterade aktier kan också uppmärksammas i utvecklingen. Kallunki et al. (2011 s. 16) anger att hushåll i Sverige investerar ungefär hälften av sin förmögenhet i fonder och investeringsbundna försäkringar, medan motsvarande tal i Finland är under 30 %. Enligt Börsstiftelsen äger nästan 800 000 privatpersoner aktier i börsbolag i Finland. De finländska hushållens tillgångar har uppgetts vara 85 miljarder euro på bankkonton, 36 miljarder euro i börsaktier och 22 miljarder euro i placeringsfonder i slutet av 2016.

Börsstiftelsen har med några års mellanrum gjort en undersökning, varav den senaste 2011, där syftet är att ta reda på bland annat finländares investeringsbeteende, aktieäggande och attityder till värdepappershandel, samt kunskap om värdepappershandelsbegrepp. I senaste undersökningen har 18–69 åriga privatpersoner besvarat en enkät. 29 % av de som svarade ägde börsaktier år 2011, gentemot 54 % värdepappersägare. Detta är en tydlig ökning från tidigare år (2006 var siffran för aktieägare 23 % och för värdepappersägare 50%). Det framkom i undersökningen att över 64-åringar, pensionärer, samt högre utbildade personer ägde i snitt mer värdepapper än andra finländare. I undersökningen anges också att 59 % av de personer som ägde aktier har köpt aktier första

gången själv, samt att målet med att köpa aktier är att äga aktierna i över tio år som en investering. 12 % av de besvarande anger att underåriga barn i familjen äger börsaktier, medan 11% anger att de någon gång har utgett i gåva aktie- eller fondandelar till sina barn eller barnbarn. Bland dem som ägde värdepapper var investeringsfonder de mest populära, men även inhemska börsaktier, spar- och investeringskonton samt frivilliga pensionsförsäkringar. Investeringsfonder ägdes speciellt av ca 50 åriga kvinnor och män, arbetare, samt lägre tjänstemän och personer vars utbildningsgrad var grundskola. Inhemska börsaktier var främst tilltalande för män, högre tjänstemän, personer med hög inkomst, samt personer med högskoleutbildning (Börsstiftelsen 2011). I takt med rekordbelopp studielånsutbetalningar i Finland har även en del studenter börjat investera sina studielån i bland annat aktier (Finlands Bank, 2017; Luukkonen, Riikka, 2016).

4.2 Konsumentbeteende

Med konsumentbeteende anses vem som konsumerar, när man konsumerar, hur man konsumerar och varför man konsumerar. I studiens problemformulering framkommer att finansiell kunskap är avgörande i utvecklade ekonomier för att konsumenter skall kunna spara tillräckligt för att få en anseelig pensionsinkomst och samtidigt undvika höga skulder vilka kan leda till personliga konkurser (OECD 2006). Motivationen till ett konsumentbeslut eller konsumentbeteende är både intern och extern. Till den interna motivationen hör instinkter, behov, drifter eller känslor, medan extern motivation berör påverkande faktorer från omgivningen (Evans et al. 2006, s. 18–19). Eftersom det finns både medvetna och undermedvetna faktorer som påverkar konsumentens köpbeslut, har respondenterna i studien tillfrågats med olika frågor hur deras konsumentbeteende ser ut gällande spar- och investeringsprodukter, samt ifall respondenterna själva anser att någon extern faktor har påverkat deras investeringsbeslut.

4.3 Spar- och investeringsprocessen

Spar- och investeringsprocessen är en mångfacetterad process, vilken börjar med att identifiera investeringssumman, investeringshorisonten, samt investerarens risktolerans och informationsgrad (Puttonen et al. 2011, s. 18).

Då man funderar kring investeringssumman lönar det sig att fråga sig hur stor del av ens förmögenhet man håller på att investera, ifall man investerar pengar som inte används eller ifall man sparar för något visst ändamål, samt ifall man kommer att sprida sin investeringsförmögenhet eller inte. Investeringssumman svarar på flera frågor. Vissa placeringsobjekt kan kräva en minimisumma och ifall det är frågan om ett par tusen euro blir spridningen i vissa placeringsobjekt för dyr gentemot den nytta man får utav investeringen. Ifall man investerar en stor del av sin förmögenhet lönar det sig att vara ytterst noggrann med spridningen inom olika placeringsobjekt (Puttonen et al. 2011, s. 19).

Med investeringshorisont menas den tid man är beredd att binda sitt kapital till. Alla placeringsobjekt kan i stort sett förknippas med en viss tid: sparkonton är löpande, tidsbundna depositioner har en viss tid då de förfaller, bostadspremiekontoavtal upphör då man ansökt och fått BSP-lånet, aktier och fonder har ökning och minskningar i värde över tid, pensionsförsäkringar får i regel realiseras först vid pensionering och så vidare. Därför är det viktigt för investeraren att fundera över den möjligheten att de investerade pengarna möjligtvis kan behövas och därmed realiseras innan investeringstidens slut, eftersom detta i sådana fall kan leda till tilläggskostnader och i värsta fall förlust av det investerade kapitalet. Andra viktiga tidsrelaterade frågor att tänka på är ifall man behöver ett regelbundet kassaflöde från sina investeringar eller om kapitalets värdeökning räcker, samt ifall man är en engångsinvesterare eller en månadssparare (Puttonen et al. 2011, s. 21).

Investerarens risktolerans gallrar ytterligare bort sådana placeringsobjekt som inte hör till ens egna riskområde. Här lönar det sig för investeraren att fråga sig hur stor riskbenägenhet man har, samt hur mycket av sitt kapital man är beredd att riskera (Puttonen et al. 2011, s. 23). Ifall man väljer ett placeringsobjekt som har för hög risk jämfört med den egna risktoleransen kan det gå stort på tok, samtidigt som en förmögen investerare med hög risktolerans kan välja ett sånt placeringsobjekt som är onödigt stabilt i den stora helheten.

En investerares informationsgrad är finansmarknadens bränsle. Vissa investerare gör sina investeringsbeslut själv, förstår olika placeringsobjekts egenskaper och risker och har dessutom tid och intresse att följa med marknadernas utveckling. Andra investerare vill använda sin tid och energi på någonting annat och då är det lämpligare att välja såd-

ana placeringsobjekt eller tjänster där professionella sköter om investerarens förmögenhet och investeringar (Puttonen et al. 2011, s. 25).

Då man benat ut ovanstående frågor är det mycket enklare att ta beslut och välja det lämpligaste placeringsobjektet för investeraren i fråga.

4.4 Spara

I detta kapitel redovisas olika sparalternativ, tillsammans med respektive egenskaper och risker.

4.4.1 Spardeposition

En spardeposition, eller ett sparkonto, är ett löpande konto som används för att spara och går därmed inte att kombinera med tjänster såsom kort och olika betalningstjänster. Sparkonton är inte avsedda för dagliga bankärenden och vissa banker har reglerat detta med bland annat uttagsgränser. Räntan på sparkonton varierar beroende på banken, men är för närvarande mycket låg. Depositioner är källskattepliktiga och därmed innehålls årligen en källskatt på 30% av ränteintäkterna (Aktia 2017a; Finansinspektionen 2017a; Skatteförvaltningen 2017a).

Spardepositioner har minimala risker jämfört med andra spar- och placeringsobjekt. De tillgångar som sätts på ett sparkonto omfattas dock av en inflationsrisk, samt av en valutakursrisk ifall insättningen är i utländsk valuta. Med inflationsrisk menas att tillgångarna på sparkontot har en risk att förlora sitt värde om inflationen är större än den ränta som betalas ut på insättningen. Det finns också en risk för att banken blir insolvent och med andra ord oförmögen att betala tillbaka insättningarna åt kunden. Finländska inlåningsbanker är dock medlemmar i insättningsgarantifonden och därmed omfattas sparkonton av den lagstadgade insättningsgarantin. Insättningsgarantifonden ersätter kontots tillgångar upp till 100 000 euro om banken blir insolvent (Finansinspektionen 2017a; Aktia 2017a).

4.4.2 Tidsbunden placeringsdeposition

En tidsbunden placeringsdeposition liknar mycket spardepositionen, men skiljer sig genom att vara tidsbundet istället för löpande. Tidsbundna konton binder tillgångarna på kontot för en överenskommen tid och ger därför i regel bättre avkastning än spardepositioner. Depositioner är källskattepliktiga och därmed innehålls årligen en källskatt på 30% av ränteintäkterna (Skatteförvaltningen 2017a). Riskerna som förknippas med tidsbundna placeringsdepositioner är identiska med spardepositioners risker (Finansinspektionen 2017a).

4.4.3 BSP-konto

BSP-konton, eller bostadspremiekonton, är avsedda för 18–39 åriga personer i anskaffningen av sin första bostad. BSP-kontonas räntor är skattefria till skillnad från andra depositioner. Ett bostadssparavtal består av ett sparavtal, där man kommer överens med banken om en sparplan, ett kontoavtal för det konto som öppnas, samt ett kreditavtal för reciprocitetslånet. I lagen finns en fastställd ränta på 1 procent för BSP-konton under hela spartiden. Banken betalar därtill en i sparavtalet fastställd tilläggsränta på 2–4 procent när sparmålet är nått och bostadsköpet gjort. För att bli beviljad ett BSP-lån skall spartiden på BSP-kontot vara minst 24 månader och insättningar tillsammans med räntan skall uppgå till minst 10 procent av bostadspriset. Med andra ord beviljar banken lån för 90% av bostadens anskaffningspris. Ifall låneräntan överskrider en bestämd procentsats och om lånebeloppet underskrider de uppställda gränserna betalar staten ytterligare räntestöd på BSP-lån. Bostadssparavtalet upphävs ifall spararen bestämmer att ta ut tillgångar från kontot eller att köpa en bostad innan minst hälften av de överenskomna insättningar har gjorts på kontot. Ifall bostadssparavtalet upphävs har spararen inte rätt till det avtalade BSP-lånet eller tilläggsräntan (Finansinspektionen 2017b).

4.5 Investera

Såsom tidigare redovisat har Finlands finansmarknad gått igenom en stor strukturförändring under de senaste årtiondena. Nya typer av placeringsobjekt har tillkommit på marknaden och medfört ett större urval för konsumenten vid sidan av de traditionella

bankdepositionerna (Statistikcentralen 2017c). I följande kapitel redovisas för de mest vanliga finansiella instrumenten i Finland.

4.5.1 Aktier

Aktier är värdepapper vilka ger ägandeandelar i aktiebolag. Med andra ord består ett aktiebolag av aktier, vilka bolaget har emitterat till marknaden. Aktieägandet ger place- raren rättighet till bland annat avkastning på aktien samt beslutsfattanderätt på bolags- stämman. Aktiers pris, eller aktiekurser, varierar beroende på utbudet och efterfrågan. Avkastningen på aktier har historiskt sett varit den bästa på lång sikt. Aktieägarnas eko- nomiska risk begränsas till det investerade aktiekapitalet även i ett sådant fall där bola- get går i konkurs. Då investeringshorisonten är lång och man har diversifierat sina ak- tieplaceringar är riskerna betydligt mindre (Kallunki et al. 2011, s. 101–103; Börsstiftel- sen 2017, s. 4–5).

För att handla aktier på börsen behövs ett värdeandelskonto där värdepappren förvaras i elektronisk form, samt en förmedlare, t.ex. en bank, nätbank eller ett bankirföretag. Köp- och säljuppdrag kan göras antingen via ett bankbesök, eller via en nättjänst. I upp- dragen nämns bolaget och hur många aktier man vill köpa eller sälja. Ifall man vill sälja aktier kan man uppge ett gränspreis. Eftersom handeln är offentlig, får alla parter inform- ation om köpets egenskaper och då affären är överenskommen säkerställs den av en värdepapperscentral. Euroclear Finland är värdepapperscentralen i Finland (Börsstiftel- sen 2017, s. 6).

Beskattningen av aktier sker av kapitalinkomsten, dividendinkomsten och överlåtelse- vinsten. Kapitalinkomsters skattesats är 30 procent, eller 34 procent för den översti- gande delen av 30 000 euro. Av dividendinkomsten är 85 procent beskattningsbar. Detta betyder att en aktieägare betalar 25,5 procent på dividendinkomsten och 28,9 procent för den del som överstiger 30 000 euro. Beskattningen av överlåtelsevinsten är 20 eller 40 procent beroende på hur länge man ägt aktierna. Aktier som ägts i minst 10 år har ett anskaffningsutgiftsantagande på 40 procent, gentemot 20 procent på de aktier som ägts en kortare tid (Börsstiftelsen 2017, s.11).

4.5.2 Fonder

Fonder består av olika värdepapper, vilka ägs av fondandelsägarna. Med andra ord blir man en delägare i fondens förmögenhet om man köper andelar i en fond. Fondförvaltningen och hanteringen görs dock inte av investeraren själv, utan av ett fondförvaltande bolag som sköter administrationen och gör placeringsbesluten. (Wilke 2015, s. 119). Eftersom fonder sköts av fondförvaltande bolag, tillkommer avgifter som varierar mellan olika fondkategorier och fonder. Fonder har vanligtvis en förvaltningsprovision, en teckningsprovision och en inlösenprovision. Fondavkastning beskattas som kapitalinkomst, dvs. 30 procent och 34 procent för den del som överstiger 30 000 euro (Skatteförvaltningen 2017b).

Värdepappren i en fond kan vara t.ex. aktier, masskuldelån och penningmarknadsinstrument. Beroende på vad fonderna innehåller har även dessa olika riskgrader. Fonder kan delas in i räntefonder, blandfonder, aktiefonder och specialfonder. Till räntefonderna hör fonder med kort ränta, fonder med medellång ränta, fonder med lång ränta, samt företagslånsfonder med hög risk. Räntefonder investerar i huvudsak i masskuldelån. Aktiefonder investerar såsom namnet säger i olika aktier och därför är även risken större i aktiefonder än i räntefonder. Vissa aktiefonder investerar endast i aktier som är listade på den finländska börsen, medan andra aktiefonder investerar i t.ex. Norden, Europa, Asien, eller i något visst land. En aktiefonds investeringspolitik kan även hänföra sig till vissa industriområden eller baseras på andra kriterier. Blandfonder investerar i både masskuldelån och i aktier, vilket gör att blandfonders riskgrad är mindre än i aktiefonder men större än i räntefonder. Beroende på blandfonden i fråga betonas masskuldelånen och aktierna olika, vilket leder till en direkt påverkan i riskgraden och den förväntade avkastningen. De blandfonder som har en större andel aktier i sig än masskuldelån har alltså naturligt en större riskgrad och förväntad avkastning än de blandfonderna med betoning på ränteinstrument (Kallunki et al. 2011, s. 131–134).

Till specialfonderna hör bland annat fonder med absoluta avkastningskrav, derivatfonder, kapitalskyddade fonder, indexfonder och fondandelsfonder. Av dessa är indexfonder, börshandlade fonder och derivatfonder de vanligaste. Indexfonder, även kallad passiv fond, strävar efter en värdeutveckling som speglar ett visst index på marknaden. Ef-

tersom indexfonder passivt skuggar ett visst index har dessa mindre handelsavgifter än andra typer av fonder (Kallunki et al. 2011, s. 133–135). Börshandlade fonder, även kallad ETF, är vanligtvis en aktiekorg vars innehåll består av de mest aktivt handlade aktierna på börsen. Börshandlade fonder är oftast indexfonder, vilket betyder att även dessa har mindre handelsavgifter än andra typer av fonder (Puttonen et al. 2011, s. 166). Derivatfonder använder aktivt derivat i sin placeringsverksamhet, eftersom derivatfonders mål är att få bättre avkastning än den genomsnittliga aktieavkastningen. Syftet med derivatfonder är alltså att förutse börskursernas och vissa aktiers kursutveckling.

4.5.3 Förmögenhetsförvaltningstjänst

Syftet med förmögenhetsförvaltningstjänster är att hjälpa investeraren i alla delar av investeringsprocessen enligt investerarens investeringssituation och riskprofil. Det är därmed en tjänst där kunden ger sitt tillstånd till finansinstitutionen att hantera det kapital som kunden binder till tjänsten. Förmögenhetsförvaltningstjänster erbjuds av banker, bankirföretag, samt privata förmögenhetsförvaltningsföretag. Det finns skillnader i aktiviteten på olika förmögenhetsförvaltningstjänster- och produkter. Personlig förmögenhetsförvaltningstjänst kräver oftast att investeraren har ett investeringskapital på ungefär minst 200 000 – 1 000 000 euro. Avgifterna brukar också variera beroende på hur stort kapital som förvaltas. (Kallunki et al. s. 261).

4.5.4 Försäkringsbundna placeringsobjekt

Försäkringsbundna placeringsobjekt är finansiella instrument som liknar fondernas sätt att investera i ränte- och aktiemarknaden. Försäkringsbundna placeringsobjekt kan förklaras som försäkringsskal, inom vilka finns ett antal fonder. Man kan dela försäkringsbundna placeringsobjekt i spar- och placeringsförsäkringar, samt i pensionsförsäkringar. Spar- och placeringsförsäkringar kan tecknas för personer i alla åldrar, medan pensionsförsäkringens syfte är att antingen komplettera det lagstadgade pensionsskyddet eller att övergå till pension i förtid. Den huvudsakliga egenskapen som spar-, placerings- och pensionsförsäkringar har är att man kan koppla en livförsäkring till dessa. Fördelar med sparförsäkringar är att man kan ta ut placerat kapital ur sparförsäkringen utan att beskattning under försäkringstiden, samt att fondbyten kan göras utan kostnader och be-

skattning. Beskattningen av spar- och placeringsförsäkringars inkomst räknas enligt kapitalinkomstskatten (Kallunki et al. s. 124–127; Aktia 2017b).

4.5.5 Masskuldebrevslån

Masskuldebrevslån, eller masskuldelån är lån som emitterats av företag, banker, kommuner, stater eller andra sammanslutningar. En emittent är således en institution som ger ut värdepapper. Till masskuldebrev hör traditionella masskuldebrev såsom obligationer och debenturer, aktiebundna masskuldebrev såsom konverteringslån, samt indexlån. Lånets utfärdare bestämmer på hur stor sannolikhet investeraren får de avtalade kapital- och räntebetalningarna inom utsatt tidtabell (Finansinspektionen 2017c).

Risker som hänför sig till masskuldebrevslån är likviditetsrisk, ränterisk, inflationsrisk, samt valutakursrisk. Till masskuldebrevslånen hör även en emittentrisk, vilket betyder att emittenten på grund av insolvens, alltså oförmåga att betala skulder, ibland inte kan återbetala lånet till investeraren. Ifall emittentrisken realiseras kan investeraren förlora sitt investerade kapital och den eventuella avkastningen helt eller delvis (Finansinspektionen 2017d). Masskuldebrevslån beskattas enligt källskatt på ränteinkomster (Skatteförvaltningen 2017c).

4.5.6 Fastigheter

Med fastighetsinvestering menar man allmänt taget anskaffning av fast egendom eller anskaffning av bostadsaktier. Exempel på fastighetsplaceringar kan vara anskaffning eller uthyrning av bostäder, industri- och kontorsutrymmen, samt skogsmark. Fastigheter är svåra att likvidera jämfört med andra placeringsobjekt, eftersom handelsavgifterna är höga och själva förverkligande av köp kan ta en lång tid. Fastigheter måste också oftast säljas som helheter och kan därmed inte delas på flera investerare. Fastighetsinvestering kräver även sakkunnighet för att kunna administreras (Kallunki et al. s. 115–116). Fastighetsägare betalar årligen fastighetsskatt och fastighetsskattesatserna varierar beroende på fastighetstypen (Skatteförvaltningen (2017d)).

5 EMPIRI

5.1 Genomförande

Enkäten ”Ekonomistudenters spar- och investeringsbeteende” var öppen för respondenterna i 20 dagar från och med 9.11.2017 till 28.11.2017. Enkäten besvarades av sammanlagt 50 respondenter från yrkeshögskolan Arcada, Hanken Svenska handelshögskolan, samt Aalto Universitet.

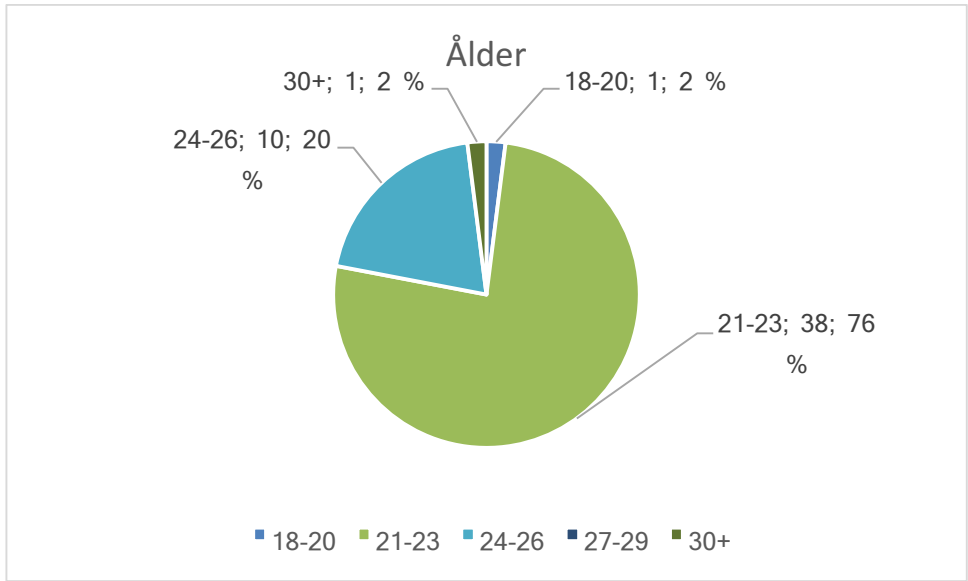
5.2 Resultatredovisning

I detta kapitel redovisas resultatet neutralt med hjälp av figurer vilka skildrar respondenternas svar på de olika frågorna i enkäten.

5.2.1 Enkätens introduktion

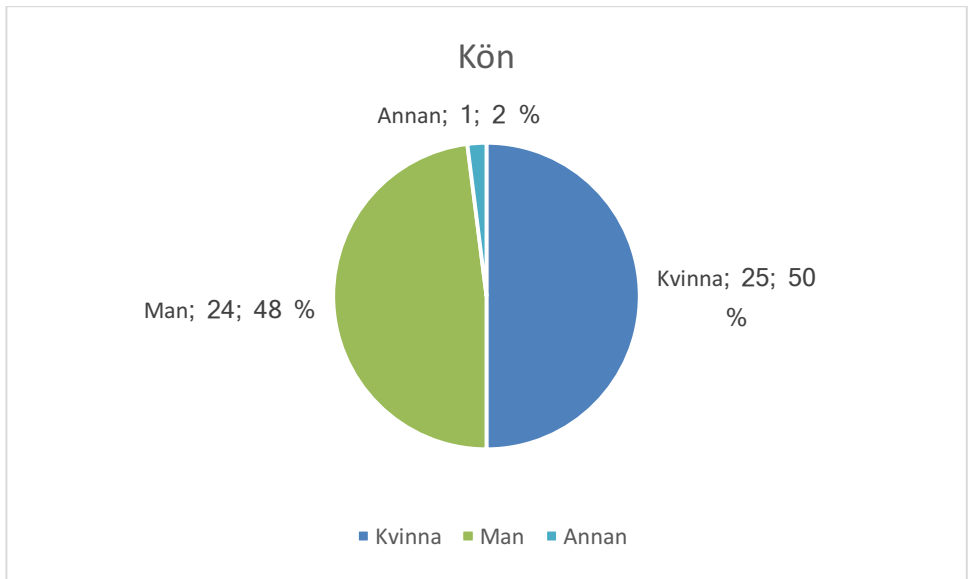
Första sidan i enkäten var en informativ sida där undersökaren förklarar vad enkäten behandlar, vilka som hör till målgruppen samt hur man kan vara med i en utlottning för kompensation. Andra sidan behandlade identitetsfrågor.

Enkätens första fråga behandlade respondenternas ålder. Största delen av respondenterna var i åldern 21–23, en respondent var i åldersgruppen 18–20, 10 stycken respondenter var i åldern 24–26 och en respondent i åldersgruppen 30+.

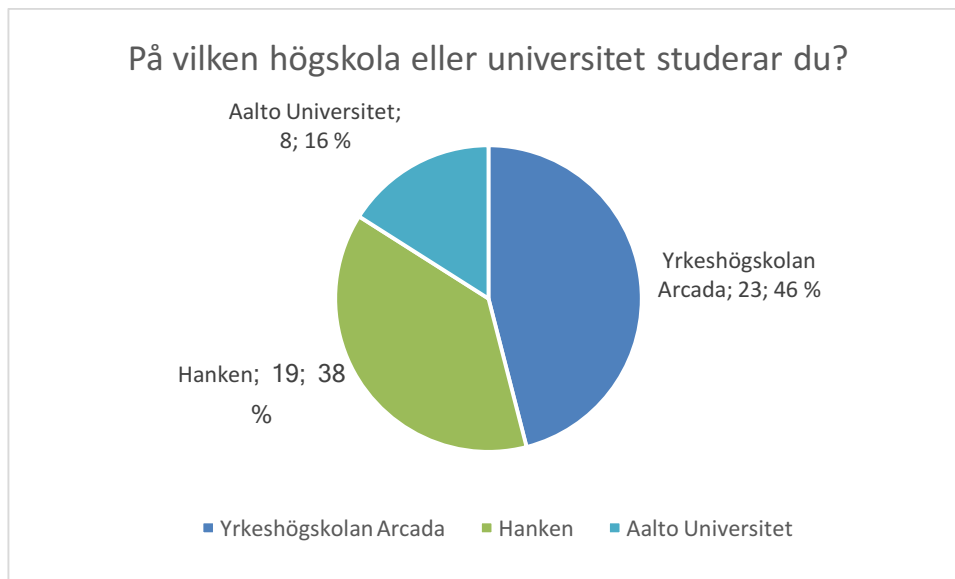

Figur 1. Respondenternas ålder

Fråga två behandlade respondenternas kön, där det kom fram att enkäten besvarades av 25 kvinnor, 24 män och en person av annat kön. Tredje frågan löd "På vilken högskola/universitet studerar du?", där 23 av respondenterna svarade att de var studerande på yrkeshögskolan Arcada, 19 stycken var från Hanken Svenska handelshögskolan och 8 stycken från Aalto Universitet.

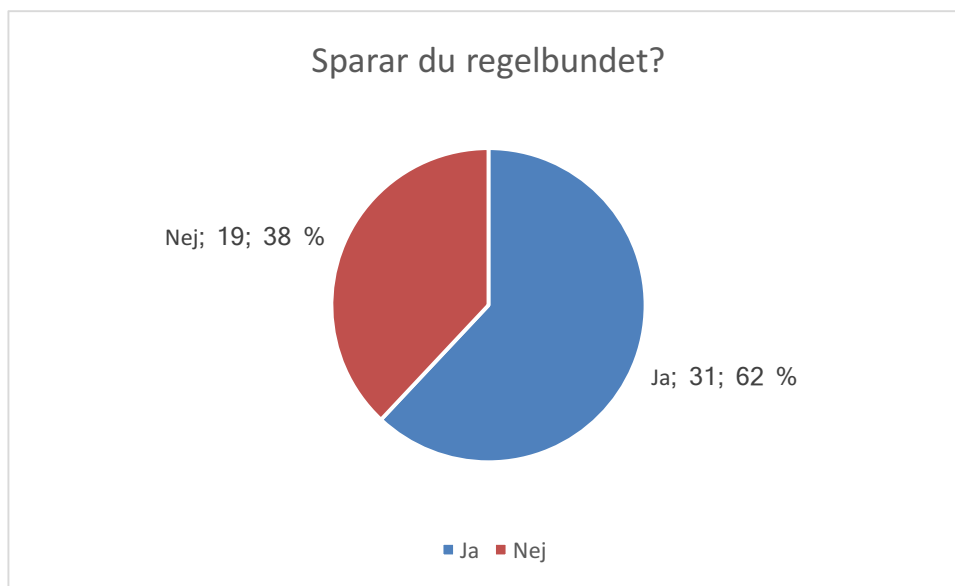
Figur 2. Respondenternas kön

Figur 3. Respondenternas studieplats

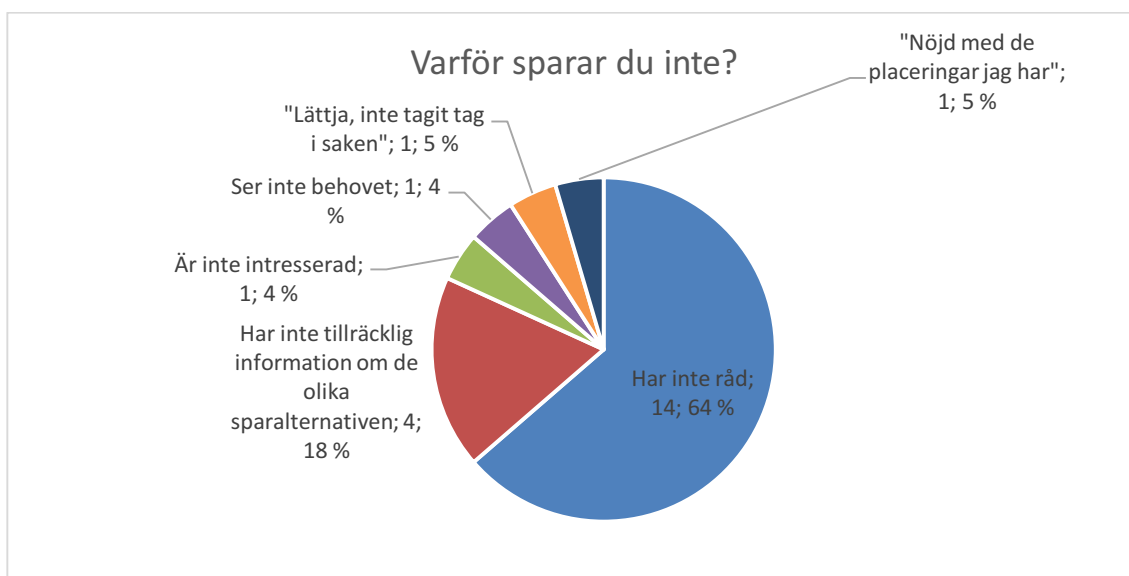
5.2.2 Sparar du?

På enkätens andra sida tillfrågades respondenterna ifall de sparar regelbundet, varför man inte sparar, samt ifall man har någon typ av besparingar eller investeringar. 31 av 50 respondenter uppgav att de sparade regelbundet, medan 19 svarade att de inte sparar regelbundet.

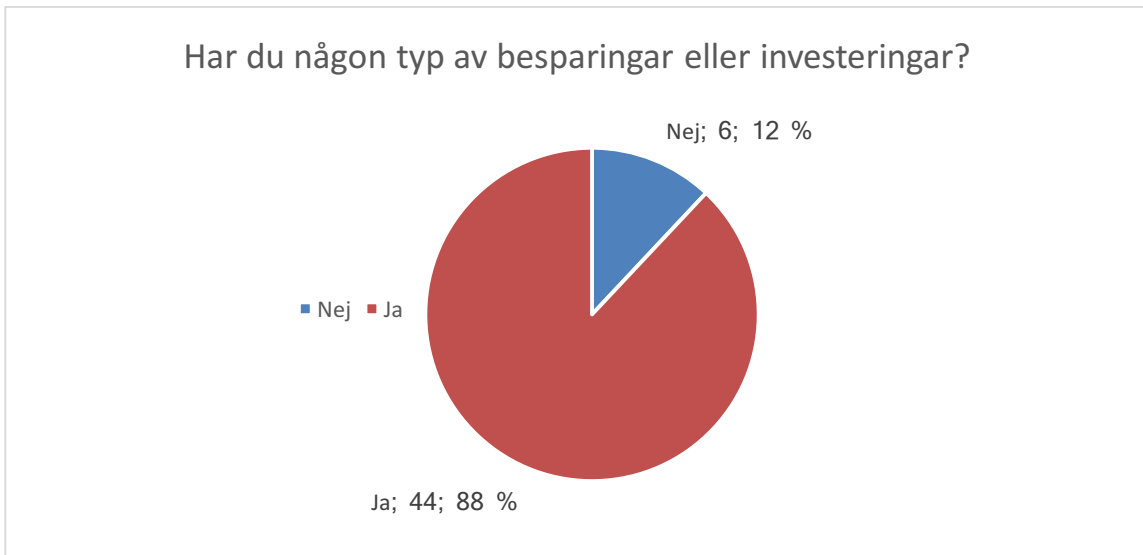
Figur 4. Hur stor del av respondenterna som sparar regelbundet

De respondenter som uppgav att de inte sparar regelbundet tillfrågades orsak bakom varför de inte sparar i en flervalfråga. Majoriteten och 14 av 22 svar visade att man inte sparade på grund av att man inte har råd. 4 svarade att de inte hade tillräckligt information om de olika sparalternativen, en uppgav att denne inte var intresserad, en uppgav att den inte såg behovet att spara, en skrev att den inte sparar på grund av lättja och att den inte tagit tag i saken och en svarade att denne var nöjd med de placeringar man redan hade.

Figur 5. Varför respondenterna inte sparar

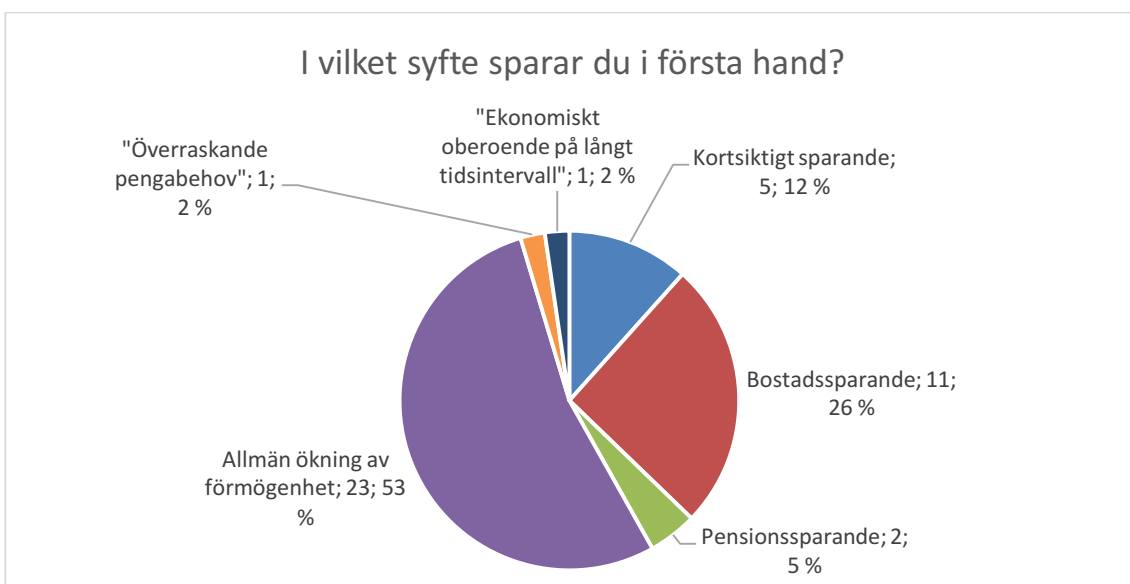
Av 50 respondenter uppgav majoriteten på 44 personer att de har någon typ av besparingar eller investeringar, medan 6 respondenter uppgav att de inte hade någon typ av besparingar eller investeringar alls.

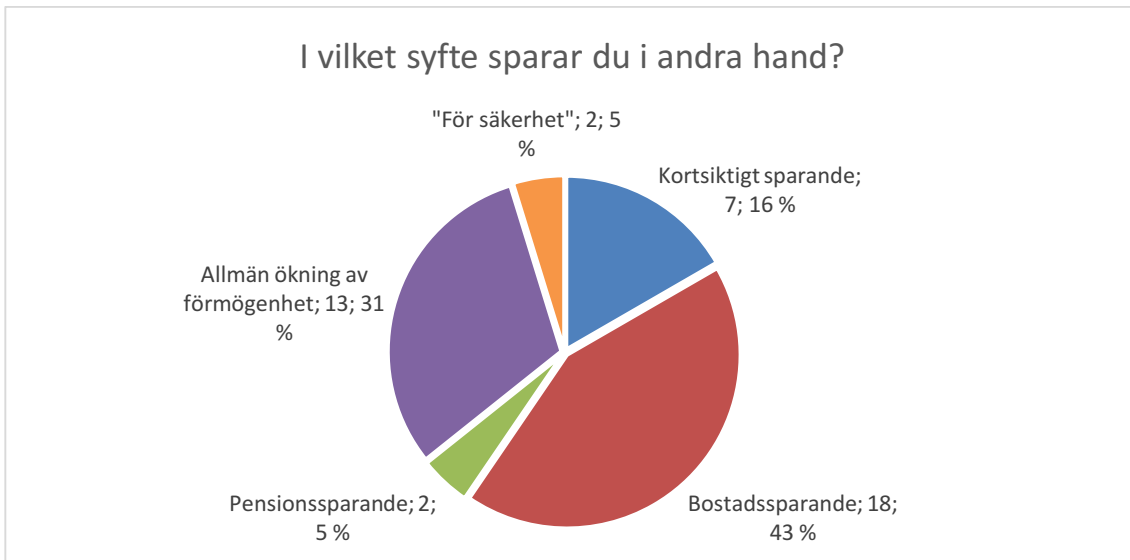
Figur 6. Andelen respondenter som har någon typ av besparingar eller investeringar

5.2.3 Hur ser ditt spar- och investeringsbeteende ut?

Tredje sidan var ämnad för de respondenter som har någon typ av besparingar eller investeringar. Där frågades i vilket syfte man sparar i första och andra hand, varifrån de pengar man sparar och/eller investerat härstammar från, vem som har sparar/investerat respondenternas förmögenhet, vilken typ av besparingar eller investeringar man har, samt vad man uppskattar mest då man gör sina spar- och investeringsbeslut.

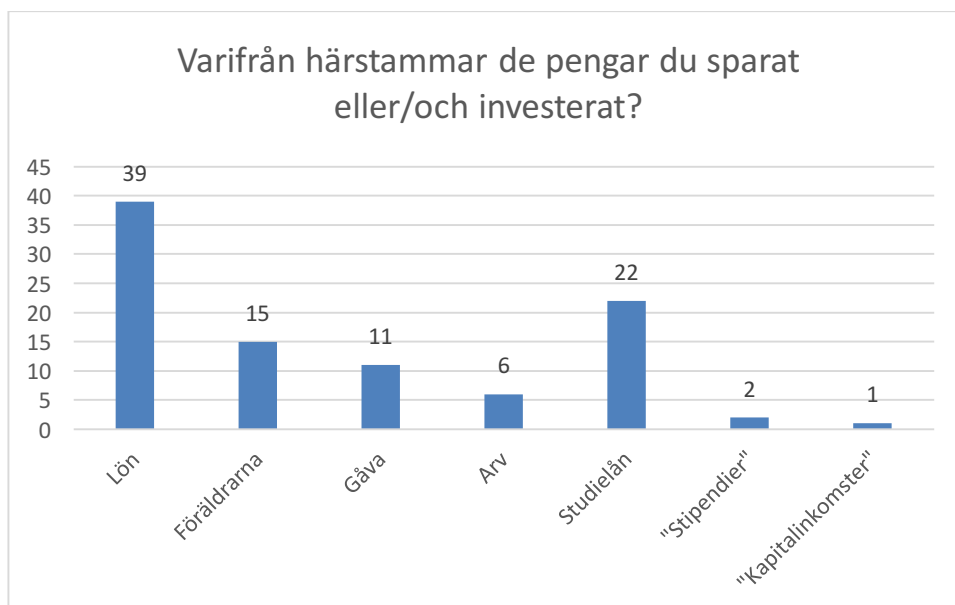

Figur 7. I vilket syfte respondenterna sparar i första hand

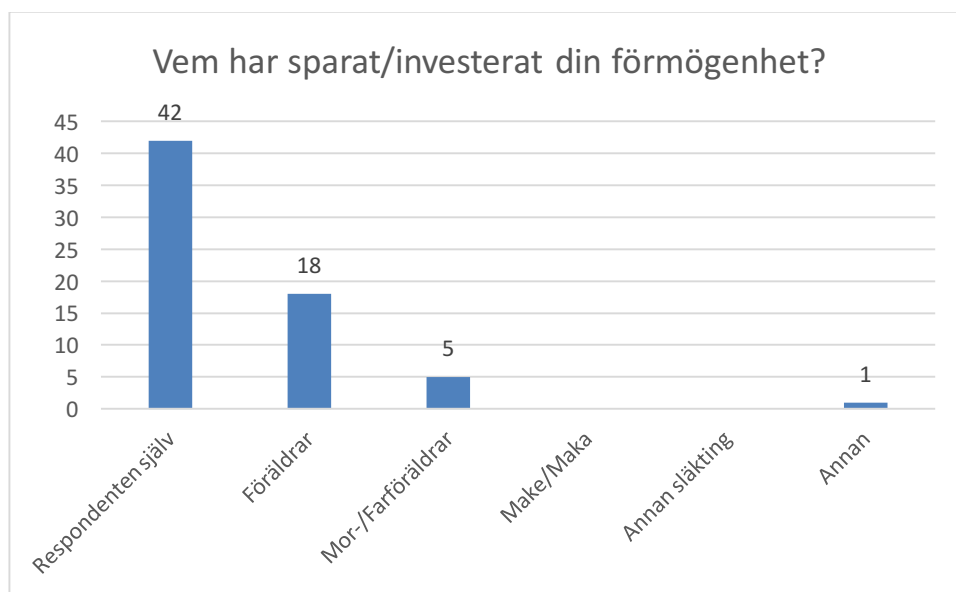
Figur 8. I vilket syfte respondenterna sparar i andra hand

Majoriteten av respondenterna uppgav att de i första hand sparar med syftet att allmänt öka sin förmögenhet, medan bostadssparande var det populäraste alternativet som man sparade i andra hands syfte. Andra alternativ som respondenterna hade skrivit in var överraskande pengabehov, ekonomiskt oberoende på långt tidsintervall, samt säkerhet. Frågan kunde besvaras med flera av de angivna svarsalternativen.

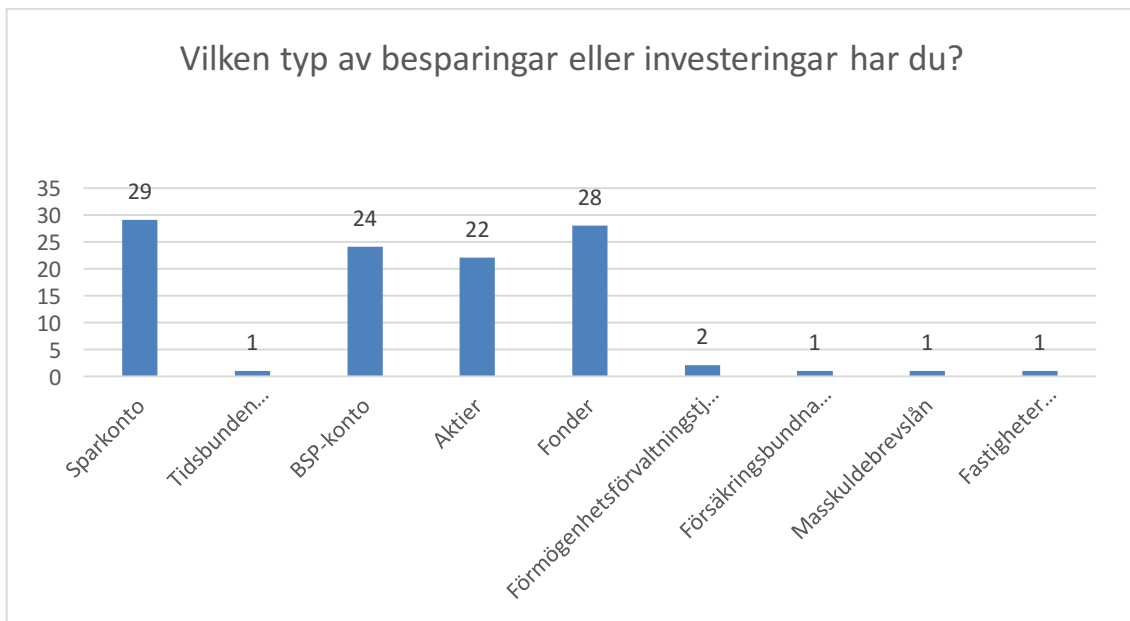
Figur 9. Varifrån respondenternas sparade/investerade pengar härstammar från

Pengarna som respondenterna hade sparat eller investerat härstammade i stort sett från lön och studielån. Alla respondenter, d.v.s. 42 stycken uppgav även att de har sparat eller investerat sin förmögenhet själva och i 18 fall hade respondenternas föräldrar sparat eller investerat för dem. I 12% av fallen hade mor- eller farföräldrar sparat eller investerat respondentens förmögenhet. Dessa två frågor var formulerade som flervälsfrågor, där respondenterna kunde välja flera alternativ bland svarsalternativen.

Figur 10. Vem som har sparat/investerat respondenternas förmögenhet

”Vilken typ av besparingar eller investeringar har du?” var den mest centrala frågan i enkäten, där respondenterna kunde välja ett eller flera alternativ bland svarsalternativen. Från figur 11 kan man se att sparkontot visade sig vara den vanligaste produkten man hade. 29 respondenter eller 58% har valt sparkontot som en sparprodukt som de använder sig av. Det andra vanligaste alternativet var fonder, med 28 respondenter eller 56%. BSP-konto (48%) och aktier (44%) var tätt i kapp. Endast ett fåtal av respondenterna svarade att de hade något av de övriga alternativen, det vill säga tidsbunden placeringsdeposition, förmögenhetsförvaltningstjänst, försäkringsbundna placeringsobjekt, masskuldebrevslån, eller fastigheter. En respondent hade angett i öppna fältet ”ETF”, vilket i resultatanalysen kodades under fonder enligt teoridelen.

Figur 11. Vilken typ av besparingar eller investeringar respondenterna har

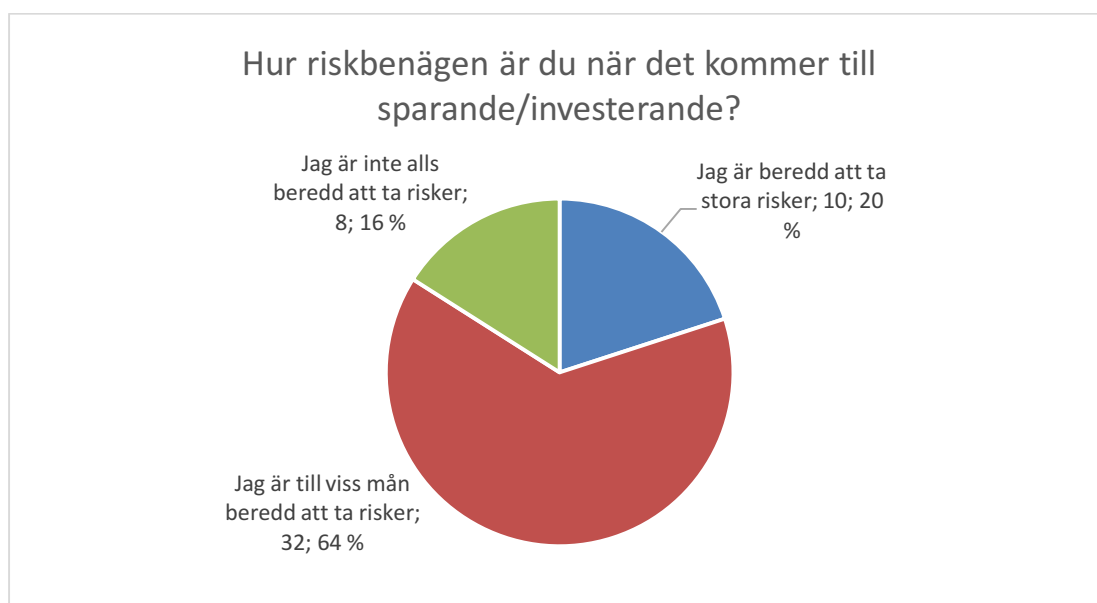
I sista frågan på sida 3 frågades alla respondenter vad de uppskattade mest då man gör spar- och investeringsbeslut. Det populäraste svaret var enkelhet, medan även hög avkastning, låga förvaltningsavgifter och säkerhet/riskfrihet verkade vara viktigt för respondenterna. Endast ett fåtal svarade att de uppskattar att inte behöva binda sig till något och ingen besvarade att de uppskattar att vara tvungen att binda sig till något.

Figur 12. Vad respondenterna uppskattar mest då de gör sina spar- och investeringsbeslut

5.2.4 Riskprofil och yttre motivationsfaktorer

På sida fyra frågades alla respondenter hur riskbenägna de är när det kommer till sparande och investering. På denna fråga kunde man välja bland alternativen ”Jag är beredd att ta stora risker”, ”Jag är till viss mån beredd att ta risker”, samt ”Jag är inte alls beredd att ta risker”. 32 av 50 respondenter uppgav att de är till viss mån beredda att ta risker, 10 respondenter var beredda att ta stora risker och 8 respondenter var inte alls beredda att ta risker.

Figur 13. Riskbenägenheten bland respondenterna

Sista frågan i enkäten behandlade yttre motivationsfaktorer och vad respondenterna ansåg att ha påverkat deras spar- och investeringsbeslut. De mest populära svarsalternativen var studier med 33 svar eller 66%. Föräldrar (48%), samt arbetsplats/yrke (40%) var också vanliga svar. En del svarade att internet, bankens rådgivning och vänner har påverkat spar- och investeringsbesluten man gjort. Enstaka respondenter hade satt till som svarsalternativ ”bekantskapskretsen”, ”det allmänna klimatet”, ”analys” och ”den egna datainsamlingen och placeringsobjekt som intresserar en själv”.

Figur 14. Vilka faktorer respondenterna anser att ha påverkat sina spar- och investeringsbeslut

6 ANALYS

6.1.1 Enkätens introduktion

Det var sammanlagt 50 personer som svarade på enkäten och det var en väldigt jämn könsfördelning mellan respondenterna. Eftersom enkäten inte gick att dela ut per mail till större mängder respondenter inom målgruppen, var det svårt att få in många svar då bekvämlighetsurvalet användes. Visserligen kunde man ha fått en större respondentmängd genom att dela enkäten till ekonomistudenter på Arcada per en maillista, men detta skulle naturligt ha lett till ett för stort gap på skillnad i mängd mellan respondenter från olika högskolor. Av respondenterna hörde 76 % till åldersgruppen 21–23, vilket var förväntat med tanke på de kanaler enkäten delades på och vilka personer som hörde till bekvämlighetsurvalet. Frågan som behandlade respondenternas studieanstalter fick en aningen ojämn fördelning mellan studieplatserna. Det skulle ha önskats att få ungefär lika många svar från ännu flera högskolor/universitet inom huvudstadsregionen, men på grund av bekvämlighetsurvalet var det endast tre olika högskolors/universitets ekonomistuderande som svarade på enkäten.

6.1.2 Sparar du?

Av respondenterna var det 31 stycken, alltså 62% av de 50 respondenterna som uppgav att de sparade regelbundet. Majoriteten av de 19 respondenter som svarade att de inte sparar regelbundet uppgav som orsak att de inte hade råd, vilket är helt förväntat då alla studerande inte har möjlighet till att spara regelbundet speciellt om man inte har en regelbunden inkomstkälla. 5 stycken uppgav även att de inte sparade som följd av brist på information om de olika sparalternativen, eller på grund av att de inte tagit tag i saken, vilket kan tolkas som aningen kontroversiellt då det är frågan om ekonomistuderande. 44 av 50 respondenter uppgav att de har någon typ av besparingar eller investeringar. Aningen överraskande var att 12 % av respondenterna uppgav att de inte hade någon typ av besparingar eller investeringar överhuvudtaget, vilket är lite oroväckande ifall det uppstår en situation där en sparbuffert skulle visa sig vara nödvändig.

6.1.3 Hur ser ditt spar- och investeringsbeteende ut?

Av de respondenter som hade någon typ av besparingar eller investeringar fanns det ett klart mönster på i vilket syfte man sparar i första och andra hand. Majoriteten på 53% svarade att de i första hand sparade för allmän ökning av förmögenhet, medan majoriteten på 43% svarade att de i andra hand bostadssparade. I båda frågorna var de mest populära svarsalternativen dessa tidigare nämnda, det vill säga ”allmän ökning av förmögenhet” och ”bostadssparande”. ”Kortsiktigt sparande” var det svarsalternativet som var tredje mest populärt i båda frågorna. Detta tyder tydligt på att ekonomistudenter i huvudstadsregionen har ett klart syfte på att i första hand spara för allmän ökning av förmögenhet och i andra hand för en bostad.

Det fanns även ett klart mönster i varifrån pengarna man sparar eller investerat härstammade ifrån. Det svarsalternativ som var populärast var att pengarna härstammade från lönen, medan studielån överraskande nog kom på andra plats och föräldrarna först på tredje plats. Här skulle det vara intressant att ytterligare veta hur de pengar som härstammat från studielån är sparade eller placerade, speciellt med tanke på att alla respondenter som hade någon typ av besparingar eller investeringar uppgav att de har sparar eller investerat sin förmögenhet själva. I 43% av fallen hade även föräldrarna sparar eller investerat för respondenten och i 12% av fallen mor- eller farföräldrar.

Även i frågan om typen av besparingar eller investeringar som respondenterna hade, kunde man se en väldigt tydlig delning bland alternativen. Det mest vanliga alternativet som 69% av respondenterna var, som förväntat, det traditionella sparkontot. Det överraskande i denna fråga var att hela 67% svarade att de även hade investeringar i fonder. På tredje plats kom BSP-konto med 57% av respondenterna och på fjärde plats aktier med 52%. Resten av de givna svarsalternativen hade endast en eller två röster. Med andra ord har de flesta ekonomistudenter i huvudstadsregionen ett sparkonto med besparingar, men det är även populärt med fonder, BSP-konto och aktier. Tidsbundna placeringsdepositioner, förmögenhetsförvaltningstjänster, försäkringsbundna placeringsobjekt, masskuldebrevslån och fastigheter användes inte alls, åsidosatt några undantagsfall.

Även om det fanns tydliga mönster på spar- och investeringsbeteendet bland ekonomi-studenter i huvudstadsregionen, fanns det en klar skillnad på vad respondenterna uppskattade mest i sina spar- och investeringsbeslut. Svaren var mycket jämt fördelade mellan enkelhet (25%), hög avkastning (23%), säkerhet/riskfrihet (22%) och låga förvaltningsavgifter (21%). Endast 9% svarade att de uppskattar mest att inte behöva binda sig till något och ingen svarade att de uppskattar att måsta binda sig till något. Orsaken varför det sistnämnda alternativet fanns med var att de som sparar t.ex. till ett BSP-konto eller till ett tidsbundet konto måste binda sig till att inte lyfta pengarna från kontot under den avtalade tiden, vilket någon kan se som en fördel.

6.1.4 Riskprofil och yttre motivationsfaktorer

Man kan anta att de flesta som får frågan ”Hur riskbenägen är du när det kommer till sparande/investerande?” svarar att man till viss mån är beredd att ta risker, vilket även var det svarsalternativ som var mest populärt bland respondenterna och vilket 64% av alla respondenter valde som svar. 16% uppgav att de inte var alls beredda att ta risker och 20% svarade att de var beredda att ta stora risker. Det visade sig också finnas en stark korrelation mellan respondenter som uppskattade hög avkastning i sina spar- och investeringsbeslut och respondenter som var beredda att ta stora risker. Dock fanns det färre respondenter som svarade att de inte alls är beredda att ta risker i jämförelse med dem som svarade att de uppskattade säkerhet/riskfrihet i sina spar- och investeringsbeslut.

I sista frågan kunde man också se att de flesta respondenter på 66% kom överens om att de ansåg att spar- och investeringsbesluten hade påverkats av studier. Andra populära svarsalternativ var ”föräldrar”, vilket 48% av respondenterna hade valt som svarsalternativ, samt ”arbetsplats/yrke” med 40% av respondenterna.

7 DISKUSSION

Eftersom det endast fanns 50 respondenter och undersökningen var gjord med hjälp av ett bekvämlighetsurval, kan reliabiliteten i undersökningen diskuteras. Antalet respondenter var något snäv för att kunna generalisera ekonomistudenter i huvudstadsregionen och det var dessvärre endast tre olika studieanstalters ekonomistudenter som fungerade som respondenter på grund av bekvämlighetsurvalet och tidsplanen. Bortsett från detta hade enkäten kontrollerats för att inte innehålla otydliga frågeställningar eller svarsalternativ, vilket också syntes i de få mängder av egenformulerade svarsalternativ som kom in. Inte en enda respondent var i kontakt med undersökaren med frågor angående enkäten och enkäten hade en genomsnittlig svarsprocent på 82% av de personer som öppnade enkäten. I de frågor som behandlade respondenternas spar- och investeringsbeteende fanns det tydliga beteendemönster, vilka inte kan tolkas falla på ren slump. Validiteten i undersökningen kan anses vara god, då undersökningen är avgränsad att gälla endast ett begränsat område och datainsamlingstekniken har framfört information och gett svar på de frågeställningar som har ställts. På brist av tidigare forskning inom ämnet har man inte kunnat jämföra undersökningens resultat med vad som eventuella tidigare resultat, vilket sänker på validiteten. Det finns tidigare forskning på bl.a. studerandes, unga vuxnas och generation Y:s spar- och investeringsvaror, men dessa är alla på kandidat- eller Bachelornivå och behandlades därför inte i detta arbete.

Syftet med studien var att kartlägga spar- och investeringsbeteendet bland ekonomistudenter i huvudstadsregionen. Till frågeställningarna hörde vilka spar- och investeringsprodukter är populära bland ekonomistuderande i huvudstadsregionen och ifall det går att upptäcka något speciellt beteendemönster gällande besparingar och investeringar inom målgruppen. Det frågades även i studien ifall respondenterna själva ansett att deras studieinriktning, yrkesval eller miljö har påverkat deras spar- och investeringsbeteende och investeringsbeslut. Resultatet i sig visar ju ett tydligt beteendemönster i ekonomistudenters spar- och investeringsbeteende. Över hälften av respondenterna sparade regelbundet, de flesta hade någon typ av besparingar eller investeringar och de flesta ekonomistuderandes syfte med att spara är en allmän ökning av förmögenhet, samt bostadssparande. Det var vanligt att de sparade eller investerade pengarna härstammade från den egna lönen, men även från studielån. Alla respondenter hade sparat eller inve-

sterat i alla fall en del av sin förmögenhet själva och de populära produkterna var väldigt klara. Sparkontot visade sig vara det vanligaste sparproduktalternativet, medan även fonder, BSP-konton och aktier var populära. De flesta respondenterna svarade att de var beredda att ta risker till någon mån, vilket kan kopplas ihop med det nuvarande marknadsläget och ränteläget som tillåter avkastning endast då man tar risker, t.ex. i samband med fond- eller aktieköp. Majoriteten, alltså 66% av respondenterna ansåg att deras spar- och investeringsbeslut hade påverkats av deras studier, medan även andra populära svarsalternativ som föräldrar och arbetsplats/yrke även ansågs vara faktorer som påverkat respondenternas spar- och investeringsbeslut.

En fråga som uppstod under undersökningen var hur stor ekonomistudenters egentliga kunskap är om sparande och investering och spar- och investeringsprodukter, samt de risker och möjligheter som dessa medför och innehåller. Dessutom korrelerar inte kunskap alltid med det egna spar- och investeringsbeteendet och de investeringsbeslut man tagit. Ett propert investeringsbeslut innefattar de faktorer som beskrevs i teoridelen angående spar- och investeringsprocessen, där man tar i beaktande investeringssumman, investeringshorisonten, samt investerarens risktolerans och informationsgrad. En annan fråga är ifall det skulle löna sig att tillägga mer undervisning om spar- och investeringsalternativ till utbildningsplanen på de linjer som undervisar ekonomi på högskole- och universitetsnivå. Detta för att nå en högre kunskapsnivå för ekonomistudenter inom tidigare nämnda ärenden, vilket OECD poängterar att vore viktigt för att konsumenter i utvecklade marknader skall kunna spara tillräckligt för att få en ansenlig pensionsinkomst och samtidigt undvika höga skulder vilka kan leda till personliga konkurser (OECD 2006; OECD 2017b).

Folk förstår inte vilken stor inkomstkälla sparsamheten är.

(Marcus Tullius Cicero,
romersk retor, författare, politiker
3 januari 106 f.Kr. – 7 december 42 f.Kr.)

Fortsättningsstudier inom ämnet kunde vara hur man har placerat det eventuella studielån man lyft och olika scenarion över hur man kunde öka sin förmögenhet med hjälp av detta. I denna undersökning har inte beaktats korrelationer mellan svarsalternativ el-

ler skillnader mellan olika anstalters studerande, vilket kunde vara intressant då man t.ex. skulle kunna jämföra beteendet mellan ekonomistuderande på Arcada och Hanken. Utöver detta kunde man även undersöka korrelationen med utbildningsplanen på högskolenivå och den ekonomiska kunskap studenter har gällande skötsel av privatekonomi, samt det spar- och investeringsbeteendet vilket detta leder till.

Det är viktigt att planera ut sin ekonomi, vissa sparar för en god pension medan andra sparar för andra ändamål. De som sparar har några gemensamma utgångspunkter: man ställer krav på att träffa rätta val och att säkra värdet på det kapital som investerats, samtidigt som man förväntar sig få avkastning eller tillväxt. För att uppnå detta är det viktigt att sätta mål och vara långsiktig, att i alla fall till en början investera regelbundet, att konstant hållas analytisk, samt att vara välinformerad och konstant kontrollera riskerna som marknaden för med sig. Ifall sparandet hanteras framgångsrikt, håller kapitalet sitt värde eller växer av sig självt utan ytterligare investeringar (Wilke 2015, s. 9)

Ränta-på-ränta är världens åttonde underverk.

(Albert Einstein,
vetenskapsman
14 mars 1879 – 18 april 1955)

8 KÄLLOR

Aktia. 2017a.

Tillgänglig: <https://www.aktia.fi/fi/saasta-ja-sijoita/saastotilit/saastotalletus>
Hämtad 01.11.2017

Aktia. 2017b.

Tillgänglig: https://www.aktia.fi/documents/10552/98604/aktia-saastovakuutus-esite-yksityishenkilo-sv_1.2017.pdf/9ba1fa4c-d4ce-4e4c-88c0-bb1113a5639b
Hämtad 03.11.2017

Björklund, Maria; Paulsson, Ulf. 2012, *Seminarieboken, 2 uppl.*, Lund: Studentlitteratur AB, 147 s.

Bryman, Alan & Bell, Emma. 2013, *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Malmö: Liber, 757 s.

Börsstiftelsen. 2011.

Tillgänglig: http://www.porssisaatio.fi/wp-content/uploads/2012/05/Kotitalouksien_saastamistutkimus_2011.pdf
Hämtad 09.10.2017

Börsstiftelsen. 2017, *Aktieguide*.

Cicero, Marcus Tullius.

Tillgänglig: http://kunskapsbanken.se/Concourse/default.eb?course=396&tree_id=101954&i=4_1
Hämtad 17.12.2017

Einstein, Albert.

Tillgänglig: <https://www.ekonomifokus.se/ekonomi/fordjupning/ranta-pa-ranta-effekten>
Hämtad 17.12.2017

Eliasson, Annika. 2006, *Kvantitativ metod från början*, Lund: Studentlitteratur, 169 s.

Evans, Martin; Jamal, Ahmad; Foxall, Gordon. 2006, *Konsumentbeteende*, Malmö: Liber, 336 s.

Finansinspektionen. 2017a.

Tillgänglig: http://www.finanssivalvonta.fi/se/Finanskund/Finansiella_produkter/Konton_och_insattningar/Konton/Pages/Default.aspx
Hämtad 01.11.2017

Finansinspektionen. 2017b.

Tillgänglig:

http://www.finanssivalvonta.fi/se/Finanskund/Finansiella_produkter/Konton_och_insattningar/BSP-konto/Pages/Default.aspx

Hämtad 01.11.2017

Finansinspektionen. 2017c.

Tillgänglig:

http://www.finanssivalvonta.fi/se/Finanskund/Finansiella_produkter/Investeringsv_erksamhet/Masskuldebrevslan/Pages/Default.aspx

Hämtad 02.11.2017

Finansinspektionen. 2017d.

Tillgänglig:

http://www.finanssivalvonta.fi/se/Finanskund/Finansiella_produkter/Investeringsv_erksamhet/Masskuldebrevslan/risker/Pages/Default.aspx

Hämtad 02.11.2017

Finansportalen. 2017.

Tillgänglig: <https://www.finansportalen.se/ordlista/o-r/>

Hämtad 09.10.2017

Finlands bank. 2017.

Tillgänglig: <https://www.suomenpankki.fi/sv/statistik/monetara-finansinstitut-balansrakning-och-rantor/aldre-meddelanden/2017/opintolainoja-nostettiin-ennatysmaara/>

Hämtad 25.10.2017

Kallunki, Juha-Pekka; Martikainen, Minna & Niemelä, Jaakko. 2011, *Ammattimainen sijoittaminen*, 7 uppl., Vantaa: Talentum Media Oy, 310 s.

Luukkonen, Riikka. *Moni opiskelija nostaa opintolainaa sijoittaakseen pörssiin – ”En tarvitse opintolainaa elämiseen, niin miksei sitä sijoittaisi?”*.

Tillgänglig: <https://yle.fi/uutiset/3-9255482>

Hämtad 25.10.2017

Nationalencyklopedin. 2017a.

Tillgänglig: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/avkastning>

Hämtad 09.10.2017

Nationalencyklopedin. 2017b.

Tillgänglig: <http://www.ne.se/uppslagsverk/ordbok/svensk/investera>

Hämtad 09.10.2017

Nationalencyklopedin. 2017c.

Tillgänglig: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lang/finansiellt-instrument>

Hämtad 09.10.2017

Nationalencyklopedin. 2017d.

Tillgänglig: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/privatekonomi>

Hämtad 09.10.2017

Nationalencyklopedin. 2017e.

Tillgänglig: [http://www.ne.se/uppslagsverk/ordbok/svensk/kapital-\(1\)](http://www.ne.se/uppslagsverk/ordbok/svensk/kapital-(1))

Hämtad 09.10.2017

Nationalencyklopedin. 2017f.

Tillgänglig: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/sparande>

Hämtad 09.10.2017

OECD. 2006.

Tillgänglig: <http://www.oecd.org/finance/financial-education/37087833.pdf>

Hämtad 02.11.2017

OECD. 2017a.

Tillgänglig: <http://www.oecd.org/about/>

Hämtad 02.11.2017

OECD. 2017b.

Tillgänglig: http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economics/oecd-economic-surveys-finland-2016/employment-and-skills_eco_surveys-fin-2016-7-en#.WifUbaB0_U#page1

Hämtad 06.12.2017

Pensionsreformen. 2017.

Tillgänglig: <http://www.elakeuudistus.fi/ingangssidan-2.html>

Hämtad 09.10.2017

Puttonen, Vesa; Repo, Eljas. 2011, *Miten sijoitan rahastoihin*, 5 uppl., WSOYpro Oy, 208 s.

Schauman, Heidi. 2017a, *Penningpolitikens normalisering sätter världsekonomin på prov*.

Tillgänglig: <https://talous.aktia.fi/sv/artiklar/penningpolitikens-normalisering-satter-varldsekonomin-pa-prov>

Hämtad 09.10.2017

Schauman, Heidi. 2017b, *Allt färre blir arbetslösa, men allt färre kommer också ut från arbetslösheten*.

Tillgänglig: <https://talous.aktia.fi/sv/artiklar/allt-farre-blir-arbetslosa-men-allt-forre-kommer-ocksa-ut-fran-arbetslosheten>

Hämtad 09.10.2017

Skatteförvaltningen. 2017a.

Tillgänglig:

https://www.vero.fi/sv/Detaljerade_skatteanvisningar/anvisningar/48895/ranteinkomster_som_omfattas_av_kallskat/

Hämtad 01.11.2017

Skatteförvaltningen. 2017b.

Tillgänglig:

<https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/egendom/placeringar/placeringsfundsandel/>

Hämtad 02.11.2017

Skatteförvaltningen. 2017c.

Tillgänglig:

https://www.vero.fi/sv/Detaljerade_skatteanvisningar/anvisningar/48339/om_beskattning_av_masskuldebrevslan_enl3/

Hämtad 02.11.2017

Skatteförvaltningen. 2017d.

Tillgänglig:

https://www.vero.fi/sv/privatpersoner/boende/fastighetsskatt/sa-har-beraknas-fastighetsskatten/procentsatserna_for_fastighetsskatte/

Hämtad 03.11.2017

Statistikcentralen. 2017a.

Tillgänglig:

http://www.stat.fi/til/velk/2016/velk_2016_2017-06-22_tie_001_sv.html

Hämtad 09.10.2017

http://www.stat.fi/til/velk/2016/velk_2016_2017-06-22_tie_001_sv.html

Statistikcentralen. 2017b.

Tillgänglig:

http://tilastokeskus.fi/til/vtutk/2013/vtutk_2013_2015-04-01_kat_002_fi.html

Hämtad 23.10.2017

http://tilastokeskus.fi/til/vtutk/2013/vtutk_2013_2015-04-01_kat_002_fi.html

Statistikcentralen. 2017c.

Tillgänglig: http://www.stat.fi/meta/kas/alue_sv.html

Hämtad 09.10.2017

Veritas. 2017.

Tillgänglig:

<https://www.veritas.fi/sv/privatpersoner/arbetspension/pensionsreformen-2017>

Hämtad 09.10.2017

Wilke, Björn. 2015, *Aktie- och fondhandboken*, Stockholm: Aktiespararna Kunskap, 166 s.

9 BILAGOR

9.1 Enkäten på svenska

Ekonomistudenters spar- och investeringsbeteende

5%

[Exit Survey](#)

Hej!

Karolina Wennqvist heter jag och jag studerar företagsekonomi med huvudämnet Financial Management på yrkeshögskolan Arcada. Som bäst skriver jag mitt examensarbete, där syftet är att kartlägga spar- och investeringsbeteendet bland ekonomistuderanter i huvudstadsregionen i Finland.

Du som läser detta hör till målgruppen ifall du studerar någon form av ekonomi i huvudstadsregionen på högskole- eller universitetsnivå. Ifall du hör till målgruppen vore jag tacksam om du kunde besvara min enkät.

Alla svar behandlas konfidentiellt och redovisas endast i form av statistik. Respondenterna bibehålls anonyma. Enkäten tar ungefär 2 minuter att besvara.

Bland respondenterna utlottas två stycken Aktia Prepaid-kort värda 25€/styck. Ifall du vill vara med i utlottningen bör du meddela din e-post i slutet av enkäten.

Om du har frågor eller kommentarer kan du kontakta mig per e-post på karolina.wennqvist@arcada.fi

Tack på förhand!

Karolina Wennqvist

Next

22%

[Back](#)

Questions marked with a * are required

[Exit Survey](#)

* 1. Ålder

- 18-20
- 21-23
- 24-26
- 27-29
- 30+

* 2. Kön

- Kvinna
- Man
- Annan

* 3. På vilken högskola/universitet studerar du?

-- Select --

Next

*** 4. Sparar du regelbundet?**

- Ja
- Nej

5. Varför sparar du inte? (Svara endast ifall du besvarat Fråga 4 med "Nej")

- Har inte råd
- Ser inte behovet
- Har inte tillräckligt information om de olika sparalternativen
- Är inte intresserad
- Annan orsak, vad?

*** 6. Har du någon typ av besparingar eller investeringar?**

- Ja
- Nej

Ifall du svarade "Nej" på Fråga 6, kan du gå vidare till Fråga 13.

Frågorna 7–12 är endast menade för de respondenter som har någon typ av besparingar eller investeringar.

7. I vilket syfte sparar du i första hand?

- Kortsiktigt sparande (t.ex. bil, resa)
- Bostadssparande
- Pensionssparande
- Allmän ökning av förmögenhet
- Annat, vad?

8. I vilket syfte sparar du i andra hand?

- Kortsiktigt sparande (t.ex. bil, resa)
- Bostadssparande
- Pensionssparande
- Allmän ökning av förmögenhet
- Annat, vad?

9. Varifrån härstammar pengarna du sparar eller/och investerar?

- Lön
- Föräldrarna
- Gåva
- Arv
- Studielån
- Annat, vad?

10. Vem har sparar/investerat din förmögenhet?

- Jag själv
- Föräldrar
- Mor-/Farföräldrar
- Make/Maka
- Annan släkting
- Annan

11. Vilken typ av besparingar eller investeringar har du?

- Sparkonto
- Tidsbunden placeringsdeposition
- BSP-konto
- Aktier
- Fonder
- Förmögenhetsförvaltningsjänst
- Försäkringsbundna placeringsobjekt
- Masskuldebrevslån
- Fastigheter (t.ex. placeringsbostad, skogsmark)
- Annat, vad?

12. Vad uppskattar du mest då du gör dina spar- och investeringsbeslut?

- Hög avkastning
- Låga förvaltningsavgifter
- Enkelhet
- Säkerhet/risikfrihet
- Att inte behöva binda sig till något
- Att måsta binda sig till något
- Annat, vad?

Next

94%

[← Back](#)

[Exit Survey →](#)

13. Hur riskbenägen är du när det kommer till sparande/investerande?

- Jag är beredd att ta stora risker Jag är till viss mån beredd att ta risker Jag är inte alls beredd att ta risker

14. Vad anser du att har påverkat dina spar- och investeringsbeslut?

- Studier
- Arbetsplats / Yrke
- Föräldrar
- Vänner
- Bankens rådgivning
- Internet
- Annat, vad?

Next

100%

[← Back](#)

[Exit Survey →](#)

Det var allt, tack för din tid!

Ifall du vill vara med i utlottningen av ett Aktia Prepaid kort (värde 25€), ber jag dig meddela din e-post adress här nedan.

Done

9.2 Enkäten på finska

Taloustieteen opiskelijoiden säästämisen- ja sijoituskäyttäytyminen

5%

[Exit Survey](#)

Hei!

Nimeni on Karolina Wennqvist ja opiskelen liiketaloutta Arcadan ammattikorkeakoulussa. Pääaineeni on taloushallinto ja parasta aikaa kirjoitan loppuyötäni, missä tarkoituksena on kartoittaa pääkaupunkiseudun taloustieteen opiskelijoiden säästämisen- ja sijoituskäyttäytymistä.

Kuulut kohderyhmään mikäli opiskelet pääkaupunkiseudulla taloustiedettä korkeakoulu- tai yliopistotasolla. Mikäli kuulut kohderyhmään, olisin kiitollinen jos vastaisit kyselyyni.

Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti ja niitä käytetään vain tilasto- ja tutkimuskäyttöön. Kaikki vastaajat pysyvät anonyymeinä.

Kyselyyn vastaaminen kestää noin 2 minuuttia.

Vastanneiden kesken arvotaan kaksi Aktia Prepaid-korttia, arvoltaan 25€/kpl. Ilmoitathan sähköpostisi kyselyn lopussa, mikäli haluat osallistua arvontaan.

Mikäli sinulla on kysymyksiä tai kommentteja, voit olla yhteydessä minuun sähköpostitse osoitteessa karolina.wennqvist@arcada.fi

Kiitos etukäteen!

Karolina Wennqvist

Next

22%

[Back](#)

Questions marked with a * are required

[Exit Survey](#)

* 1. Ikä

- 18–20
- 21–23
- 24–26
- 27–29
- 30+

* 2. Sukupuoli

- Nainen
- Mies
- Muu

* 3. Missä korkeakoulussa/yliopistossa opiskelet?

*** 4. Säästätkö säännöllisesti?**

- Kyllä
- Ei

5. Miksi et säästä? (Vastaa tähän kysymykseen ainoastaan jos vastasit edelliseen kysymykseen "Ei")

- Ei ole varaa
- En näe tarvetta siihen
- Ei ole tarpeeksi tietoa eri säästämismahdoista
- En ole kiinnostunut
- Joku muu syy, mikä?

*** 6. Onko sinulla jonkinlaisia säästöjä tai sijoituksia?**

- Kyllä
- Ei

Mikäli vastasit "Ei" kysymykseen 6, voit jatkaa kysymykseen 13.

Kysymykset 7–12 ovat ainoastaan tarkoitettuja niille vastaajille, keillä on jonkinlaisia säästöjä tai sijoituksia.

7. Mihin tarkoitukseen säästät/sijoitat ensisijaisesti?

- Lyhytaikainen säästäminen (esim. auto, matka)
- Asuntosäästäminen
- Eläkesäästäminen
- Yleinen varallisuuden kartuttaminen
- Jokin muu, mikä?

8. Mihin tarkoitukseen säästät/sijoitat toissijaisesti?

- Lyhytaikainen säästäminen (esim. auto, matka)
- Asuntosäästäminen
- Eläkesäästäminen
- Yleinen varallisuuden kartuttaminen
- Jokin muu, mikä?

9. Mistä säästetyt/sijoitetut varat ovat peräisin?

- Palkka
- Vanhemmat
- Lahja
- Perintö
- Opintolaina
- Jokin muu, mikä?

10. Kuka on säästänyt/sijoittanut varallisuutesi?

- Minä itse
- Vanhemmat
- Isovanhemmat
- Aviopuoliso
- Muu sukulainen
- Joku muu

11. Minkälaisia säästöjä tai sijoituksia sinulla on?

- Säästötili
- Määräaikainen sijoitustili
- ASP-tili
- Osakkeet
- Rahastot
- Varainhoitopalvelut
- Vakuutusoidonaiset sijoituskohteet
- Joukkovelkakirjalaina
- Kiinteistöt (esim. sijoitusasunto, metsämaa)
- Jokin muu, mikä?

12. Mitä arvostat eniten kun teet säästämis- ja sijoituspäätöksiä?

- Korkea tuotto
- Alhaiset hallinnointipalkkiot
- Turvallisuus/riskittömyys
- Yksinkertaisuus
- Sitoutuminen
- Sitoutumattomuus
- Jokin muu, mikä?

Next

94%

[Back](#)

[Exit Survey](#)

13. Kuinka paljon riskiä olet valmis ottamaan säästämiseen/sijoittamiseen liittyen?

- Olen valmis ottamaan isoja riskejä
- Olen jossain määrin valmis ottamaan riskejä
- En ole ollenkaan valmis ottamaan riskejä

14. Mikä sinun mielestäsi on vaikuttanut sinun säästämis- ja sijoituspäätöksiin?

- Opinnot
- Työpaikka / Ammatti
- Vanhemmat
- Ystävät
- Pankin neuvonta
- Internet
- Jokin muu, mikä?

Next

100%

[Back](#)

[Exit Survey](#)

Tässä kaikki, kiitos ajastasi!

Mikäli haluat osallistua arvontaan jossa voit voittaa Aktia Prepaid kortin (arvo 25€), pyytäisin sinua ilmoittamaan sähköpostisi allaolevaan kenttään.

Done